

DOMOLJUB

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbija vsak četrtak. Cena mu je 3 K vsa leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vln., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vln.) — Posamezne številke se prodajo po 10 vln.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 14.

V Ljubljani, dne 8. aprila 1909.

Leto XXII.

Postava proti pijančevanju.

Dr. Krek.

Pije se preveč. To vemo iz izkušnje; dokazal sem pa za naše ljudstvo to tudi že v prejšnjih člankih. Kranjski deželni zbor je dne 4. maja 1900 sklenil, naj deželni odbor izdela načrt zakona proti pijančevanju, zlasti proti žganjarstvu; le če mu to ni mogoče, naj se obrne na dunajsko vlado, da tak zakon predloži državnemu zboru.

Ravnotako se je koroški deželni zbor dne 3. novembra 1904 iznova izrekel za zakon proti pijančevanju, ki naj bi tudi za trgovino in nadrobno prodajo žganja v zaprtih posodah zahteval koncesijo, in ki naj bi določil, da spada pijanstvo med vzroke za kuratelo.

Vlada je predložila načrt zakona proti pijanstvu zdaj že četrtič. Upati smemo, da spet pride v razpravo in se z nekaterimi izpremembami v zbornici tudi sprejme. „Domoljub“, ki priobčuje vse za ljudstvo splošno važne vladne predloge, je poklican, da razglasi tudi določbe nameravanega zakona proti pijanstvu.

1. Prodaja žganja bi bila po novem tako-le urena:

a) V trgovinah bi se smelo prodajati žganje samo v zaprtih posodah, ne manj nego po 5 litrov; to naj velja tudi za tiste, ki žganje kuhajo; za točenje žganja bi bilo treba kakor zdaj posebne koncesije;

b) na drobno se bo prodajalo žganje samo v zaprtih posodah ne pod osminsko litra, ne da bi se smelo piti v prodajalni; tudi ta prodaja spada pod koncesijo in tudi vse sedanje koncesije za tako prodajo se bodo morale po tem ravnati.

2. Kako se bo podeljevala koncesija? Splošno se bo morala gosposka ozirati

na potrebe ljudstva in kjer ni take potrebe, koncesijo odreči. Ta določba je pač malo vredna. Važno je pa, da bo deželna vlada dobila pravico, zaslišavši deželni odbor in trgovsko zbornico, določiti, na koliko oseb sme priti v posameznih občinah kaka koncesija za žganjarijo. Preko tega števila ne bo smela gosposka dovoliti nobene žganjarske koncesije.

Žganje se ne bo smelo nikjer točiti v takih prostorih, kjer se zvršuje kak druga obrt razen gostilniška ali slaščičarska. Zelo važno je, da se v prodajalnah, kjer se kupuje živež, ne ponuja priložnost za pijančevanje.

Za koncesijo prodajati žganje na drobno se po novem obrtnem redu zahteva dokaz usposobljenosti. Dotičnik mora dokazati, da je izučen, in da je že tudi delal v taki prodajalni.

3. Omejevanje pri prodaji žganja. Deželna vlada bo dobila pravico prepovedati točenje in prodajo žganja na drobno za posamezne dneve ali kraje in okraje. Tako bo n. pr. lahko ukazala, da se ne sme žganje ne točiti, ne na drobno prodajati ob nedeljah in praznikih ali v delavskih krajih ob dnevih, ko se delavci plačujejo. To pa ne bo veljalo za tiste, kateri točijo ali prodajajo žganje samo poleg druge glavne obrti; n. pr. za gostilničarje, ki točijo v prvi vrsti drugo pijačo, prodajajo jedla in mimogrede prodajo tudi kako čašico žganja.

4. Pivski dolgovi. Pivca, ki je že enkrat ostal dolžan v gostilni ali v prodajalni na drobno za kako vpijanljivo pijačo in dolga še ni plačal, ne bo mogoče tožiti. Tudi zastavne in poroštvene pogodbe imajo biti v tem oziru neveljavne. — Ta določba je brez dvojbe ena najvažnejših.

5. Kazni:

a) Kdor v popolni pijanosti zvrši kako hudodelstvo, se po sedanjem kaznen-

skem zakonu kaznuje zavljo pijanosti od treh dni do šest mesecev. To ostane. Odslej se ima pa kaznovati zavljo pijanosti tudi, vsak, kdor pijan zvrši kak prestopok, in sicer od enega dne do treh mesecev, ali do 1000 kron. (Prim. § 523. kaz. zak.)

b) Ravno tako se ima splošno kaznovati vsak, kdor v pijanosti opravlja tako delo, kjer pijanost lahko spravi v nevarnost življenje ali zdravje koga drugega: (Prim. § 524., 431., 432. kaz. zak.)

c) Kdor je bil kaznovan zavljo ravno kar omenjenih prestopkov in je na javnem kraju pijan, se kaznuje z zaporom od enega do štirih tednov, ali z 10 do 500 kronami, če še ni preteklo pol leta, odkar je zvršil kak prej označeni prestopok.

Ravno tako se kaznuje, kdor je tekom pol leta na kakem javnem kraju pijan.

č) Kdor proda pijanemu človeku kako vpijanljivo pijačo, se kaznuje z zaporom od enega dne do šest tednov ali z 10 do 500 kronami.

d) Kdor si da napraviti kako pismo za dolgove iz pijače, da bi tako prišel do tožbene pravice zavljo takih dolgov, se kaznuje z zaporom od treh dni do treh mesecev ali z 20 do 1000 kronami.

Vse te stvari razsojajo okrajna sodišča.

e) Kdor trguje z žganjem in proda žganje v odprti posodi ali manj nego pet litrov, ali ga toči, ravno tako kdor prodaja žganje na drobno in ga proda v odprti posodi, ali manj nego osminsko litra se kaznuje od obrtne gosposke; po prvi kazni dobi primerno svarilo; po drugi kazni se mu sme pravica prodaje ali kuhanja žganja odvzeti.

Lastnikom žganjarij, kjer se toči žganje, ali kjer se prodaja na drobno, se more tudi odvzeti ta pravica, če so bili že dvakrat kaznovani zavoljo pijanosti, ali če so nedoraslim ali pijancem prodali žgane pijače.

6. Državnemu zboru je predložen tudi načrt zakona o kurateli, ki zadeva tudi pijance. Dozdaj zavoljo pijanstva niso nikogar smeli deti pod kuratelo, marveč le zavoljo zapravljenosti, če je kdo z lahkomiselnim zadolževanjem spravljajl svojo rodbino v nevarnost.

Odslej bo tudi pijanstvo med vzroki za kuratelo. Pijanec, ki je zavoljo njega družina v nevarnosti revščine ali ki ni varen za druge, ali ki vsled pijanstva potrebuje pomoči, da more prav opravljati svoje stvari, izgubi po sodnikovi razsodbi pravico do samostojnega gospodarstva. Po isti ima pravice kakor mladoletnik, ki je dovršil 14 leto: sme se vdinjati, s svojim zaslužkom razpolagati, pridobiti si pravice, ne more se pa vezati z dolžnostmi, ne more biti ne varuh, nima očetne oblasti nad otroci in v oporoki sme določati samo o polovici svojega premoženja.

Žganjarji in brezvestni ljudje, ki iščejo dobička od njih, seveda ne bodo zadovoljni s takim zakonom. Poštenjaki, ki imajo glavo na pravem koncu in nekaj srca za tuje rane, bodo pa dejali, da so vsaj nekatere določbe še vse premile. Upam, da so ti v večini.

Mladi liberalci.

Pozaspali so stari, onemogli liberalci. Vstali so novi, navdušeni — kakor pravijo — za narodni napredek ter so si naredili ime radikaleci, pa bi jih bolje imenovali mlade liberalce. Stari so naredili testament, preden so legli v grob, mladi so ga precej spopolnili ter podpisali s srčno krvjo sovraštva proti katoliški cerkvi.

Ti mladi liberalci so pri svojem prvem nastopu izpovedali nevero. Napovedali so neizprosni boj katoliškim verskim resnicam in cerkvenemu življenju, ki ga živi večina slovenskega ljudstva. Žele baje dvigniti izobrazbo Slovencev, a obenem hočejo odtrgati narod od Rima. V narodnih radikalcih ali mladih liberalcih je došel liberalizem do vrhunca. Mladi liberalni rod je doslednejši, nestrpnnejši, drznejši, skratka, brezbožnejši, kot je bil stari. Hodijo po mestih in vaseh in trosijo svoje brezverske misli, ustanavljajo knjižnice, zato jih moramo natančneje opisati, da jih vsak »Domoljubov« čitatelj spozna in odločno zavrne, če ga bodo nadlegovali.

Največ privržencev ima mladoliberalna struja med študenti, ki so organizirani v sledečih društvi: »Sloveniji«, »Taboru«, »Prosveti«, »Vesni« in »Adriji«. — Kakšen je program teh ptičkov? Katoliško vero, za katero se je slovenski narod boril stoletja, so izločili iz svojega načrta. Potegujejo se pa za brezverstvo. Povdarjajo narodno probujenje v gospo-

darskem, političnem in družabnem redu na brezverski podlagi.

Katoliška vera, pravijo, je zastarela in okorela. Slovence moramo tako izobraziti, da bodo tudi brez vere lahko živeli srečno in zadovoljno. Omikanec, trdijo, lahko pogreša vero, ker si jo je človek sam izmislil. (Tako pišejo v 4. letniku svojega lista »Omladine« na strani 155.)

Boga mladi liberalci ne poznajo. Izmislil si ga je Mozes. Mozes je bil pesnik in zelo domišljav človek in zato se mu je posrečilo prevariti nevedne Izraelce in vse druge ljudi, ki verujejo v enega Boga in ki so sprejeli deset božjih zapovedi, katere si je izmislil prebrisani Mozes. Bog ni ustvaril sveta in človeka. Kajti vse, kar se pripoveduje o stvarjenju sveta in človeka, je le krasna pravljica in narodna pesem. (»Omladina« IV. letnik, str. 155.) Svet in človek sta se razvila. Človek jim je višje razvita žival. Klevetajo tudi nauk Jezusa Kristusa, o katerem zatrjujejo, da ni Bog, temuč bolj izobrazjen človek z bujno domišljijo. Kristus je ogoljufal vse kristjane, ko je začel trditi, da je Bog.

Zametajo ves Kristusov nauk, zametajo njegovo čudeže, ustanovitev svete cerkve itd. Ali ne taje s tem najdražjega, kar ima slovensko ljudstvo? Ali ne kradejo s tem mladini vere, te najlepše dote, ki so jo mogli dati krščanski starši svojim otrokom?

Poleg tega se norčujejo iz cerkvenega življenja: procesij, redov, bratovščin, Marijinih družb in drugih cerkvenih ustanov. Zastramujejo katoliške duhovnike. Dijakom svetujejo, naj nikar ne vstopajo v semenišče (lemenat), katerega zovejo rimsko sužnost. Nabirati so že začeli denar, da bi z njim rešili in zase pridobili one študente, ki so se posvetili duhovniškemu stanu.

Zahtevali so že opetovano, da mora država odpraviti pouk v krščanskem nauku iz gimnazij, realk, da, celo iz ljudskih šol. Hočejo svobodne šole. Radikalni študent visokošolec Zalar je zaklal na dijaškem shodu v Celju leta 1907: »Verstvo mora iz šol ven, to je, pravoverno cerkveno verstvo!« Delovati so sklenili za ločitev cerkve od države. (»Omladina«, IV. str. 170, 171.)

Najbolj kažejo mladi liberalni študentje svoje sovraštvo in mržnjo do katoliške vere z agitacijo za »Svobodno Misel«, društvo in časopis slovenskih svobodomiselnih. Zaupen sestanek slovenske »Svobodne Misli« se je vršil 7. septembra leta 1908. Ta dan pomenja višek brezverstva in hinavstva mladoliberalne struje. Podlo so sramotili vero. Bogotajec študent Lotrič, ki uživa štipendijo katoliškega župnika, je izjavil, da on in vsi privrženci »Svobodne Misli« ne marajo vere svojih očetov. Svojo nevero je pokazal v sledečem stavku: »Slovenski narod moramo osvoboditi od rimskega boga.« Vsak pošten Slovenec — je trdil — bi moral preklinjati, ko čuje ime Vatikan, ker v njem prebiva papež — naslednik Kristusov. Na tem shodu so dalje zahtevali ločitev cerkve od države, svobodno šolo in razporoko.

Za »Svobodno Misel« je agitiral tudi list radikalnih študentov, »Omladina« (IV. letnik, str. 81).

Dobesedno je pisal: »Priporočamo »Svob. Misel« kar najtopleje vsem v resnici svobodomiselnim dijakom, ki resno mislijo z bojem proti klerikalizmu. Naj bi čitajo sami, naj jo pa tudi — kar je prav tako važno — razširjajo, kjer morejo. Naj bi ne bilo nobenega slovenskega dijaka, ki bi ne bil poleg »Omladine« naročen tudi na »Svobodno Misel.«

Da bi pa laglje dosegli svoje namene, se pridno združujejo. Glavno njihovo društvo je »Prosveta«. Namen te organizacije je, razširiti brezverstvo s knjižnicami, predavanji, prirejanjem iger, ustanavljanjem gospodarskih in drugih društev. Člani »Prosvete« so sami mladoliberalni visokošolski študentje, prepojeni do malega vsi z nevero. Nasprotujejo vsem našim organizacijam.

Mladi liberalci izkvarjajo s svojo protiversko agitacijo tudi študente po gimnazijah, realkah, pripravnicah za ljudskošolske učitelje in drugih zavodih. Zato se dogodi, da že tretješolec izgubi vero in da šestšolec pravi, da je popoln brezverec in da celo drugošolec izjavlja, da je ateist to je, da ne veruje v Boga.

Slovensko ljudstvo, ti se otreši teh mladoliberalnih agitatorjev in slovenskih svobodomiselnih! Na shodih jim dokazaj njihovo nevero in hinavstvo, ker dostikrat trdijo, da niso nasprotniki katoliške vere. Naše organizacije, nastopite z vsi odločnostjo proti »Prosveti« in se potrudite, da kolikor možno veliko članov pridobite zase in jih iztrgate nasprotnikom!

Ljudje, ki hočejo res narodni razvoj, vse narodovo mišljenje in življenje, narodovo sedanjost in prihodnost brezverskih resnic, ne smejo delati za naš narod, ker s takim programom nasprotujejo volji našega ljudstva, ki hoče ostati katoliško, slovensko, demokratično.

Zato smo prepričani, da bo slovensko ljudstvo po veliki večini pahnilo od sebe tako mladino, katere program je izravnan iz src vero v verske resnice ter ga popaganiti in zasužnjiti.

Dolžnost katoliških mož, mladeničev in žena je, da stoje na straži proti novim sovražnikom — radikalnim študentom ter pazijo na svoje sinove, ki se uče še na gimnaziji, da jih slovenski svobodomiselnici ne potegnejo v svoje mreže.

J. D.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Državni zbor se je dne 26. sušca razšel na velikonočne počitnice. Poslanci so pozno ponoči zapustili zbornico, veseli, ker so v zadnjih trenutkih opravili veliko zaostalega dela, in zadovoljni, da ne nesejo svojim volivcem strašne vesti o vinski, temveč palmo miru. Res, v zadnjem času je državna zbornica storila toliko, da je popravila vso prejšnjo zamudo. Pri tem mislimo zlasti na novi zakon proti

vinskim boleznim, ki bo obvaroval mar-
kateri hlev nesreče in zagotovil gospo-
darjem, če se šiba živinske bolezni ne bo
odvrgniti, vsaj izdatno državno od-
škodnino. — Važen je tudi zakon o po-
znavljanju železnic, ki ga je zbornica
v zadnjem zasedanju. Ko postaje
državna last, bodo cenejše
vrhu tega pojde dobiček, če ga bo kaj,
državno kaso in ne v zlatorodne žepe
dovskih bogatinov.

ZMAGA NA KOROŠKEM.

Na Koroškem se morajo Slovenci bo-
ti za vsako ped rodne zemlje in samo
ihovi odločnosti in zavednosti se je za-
valiti, da se niso naše narodne meje še
blj skrčile. Toda ta boj je težak. Ker
emci vedo, da bodo lažje vdiral tudi na
ranjsko, kadar premagajo našo prednjo
tražo na Spodnjem Stajerskem in Koro-
kem, so se vrgli z vso silo na ti dve po-
rajini in ne varčujejo niti z denarjem,
niti lažmi, niti nasiljem, niti krivico, da
reženo zadnjo slovensko družino izpod
rehe in zadnjo besedo slovenskega je-
ka iz dežele. Zato se moramo tem bolj
eseliti zmage, ki so si jo priborili koro-
ški Slovenci pri zadnjih deželnozborskih
politvah. Pri splošni kuriji so sicer zma-
ali Nemci, a le zato, ker so potegnili tudi
ocialni demokratje skupaj z nemškimi
ogatinami proti Slovincem. Vendar pa bo
idi tukaj v bodoče boljše. Pač pa so si
priborili Slovenci v kmetiški kuriji, ki voli
etnajst poslancev, dva zastopnika. Tako
koroški Slovenci dobili enega poslanca
eč, kot so imeli prej, in sicer kljub temu,
a so okrajni krivično razdeljeni in da so
emci trosili o njih najgrše laži. — Dai
og, da bi koroški bratje rastle in se
rdili.

IZDAJAVCI.

Pri volitvah v tržaško zavarovalnico
roti nezgodam so Slovenci sramotno
odlegli vsled brezvestnosti nekaterih slo-
venskih volivcev. Mnogo slovenskih li-
eralcev iz logaškega in idrijskega okraja
namreč volilo z Lahji. Glavna krivda,
a so Slovenci propadli, pa zadene vod-
stvo papirnice v Vevčah, ki je poslalo gla-
ovnico za 641 glasov, a je ni pravilno
odpisalo, tako da je komisija vse te dra-
ocene glasove zavrgla. Da se to ni zgo-
ilo iz nepredvidnosti, temveč iz zle volje,
am dokazuje dejstvo, da je isto vodstvo
oslalo pri predzadnjih volitvah ravno-
ako nepravilno podpisano glasovnico.

V MIRU IN SLOGI.

Srbija odnehala.

Francija, Anglija in Rusija so se sled-
jič obrnile na Srbijo in odločno zahteva-
e, naj odneha. To je zaleglo. Dne 31. su-
ca je srbski poslanik na Dunaju izročil
aši vladi srbsko izjavo, ki pravi: Srbija
tem, da je Avstrija priklopila Bosno in
ercegovino, ni bila oškodovana in so-
laša z vsem, kar sklenejo velesile glede
riklopitve. Obljublja, da bo opustila Av-
triji sovražno politiko in da se bo odslej
asproti Avstro-Ogrski obnašala prijatelj-

sko. Da dokaže svojo miroljubnost, bo
imela le toliko vojaštva pod orožjem, ko-
likor ga je imela, preden se je začel pre-
pir, in bo razorožila ter razpustila prost-
voljske in druge čete.

S to srbsko izjavo je bila Avstrija za-
dovoljna. Sedaj smo na jasnem. Srbija
priznava, da je Bosna avstrijska ter se
razorožuje — in samo to je hotela Avstri-
ja. Sedaj se začno trgovska pogajanja
med obema državama, ker je trgovska
pogodba s 1. malim travnom potekla, in
nato mirno, prijateljsko življenje. Kakor
môra je težil dozdej vsa srca strah pred
vojsko, toda sedaj smo te skrbi rešeni.
Bog daj, da bi v novi dobi miru pridobila
Avstrija zaupanje in resnično naklonje-
nost Srbije!

Prestol se maje.

V Avstriji smo se vsi oddehnili, ko se
je končal nesrečni prepir za Bosno, toda
v Srbiji še ni mirnih dni. Ljudstvo, razbur-
jeno in nahujskano od brezvestnih politi-
kov, je pričakovalo vojske, vojaštvo, ki
ima v Srbiji veliko besedo v politiki, je
pričakovalo vsak hip povelja, da vdere v
Bosno ter si jo osvoji — tedaj pa je naen-
krat prišla vest: Srbija je premagana brez
vojske, Bosna je izgubljena! Umljivo je,
da je ta novica zadela na Srbskem kot
blisk z jasnega. Zato je bila tudi seja srbs-
ske skuščine (državnega zbora) dne 31.
preteklega meseca jako burna. Poslanci
so očitali vladi, da jim ni povedala resni-
ce, kaj misli Rusija o avstrijsko-srbskem
sporu, in da je predvsem ona kriva, če je
Srbija ponižana in osramočena pred vsem
svetom. Obenem se je obrnila jeza poslan-
cev proti kralju Petru in bivšemu prest-
lonasledniku Juriju, češ, da sta tudi ta dva
odgovorna za sedanjo nesrečo Srbije.

Toda ti glasovi jeze proti kralju so že
odmevali v Belgradu in po deželi, preden
so se razlegli po srbski državni zbornici.
Sedaj, ko se je Srbija morala odpovedati
najslajšim upom, v katere so jo zazibali
lahkomiselni vodje, so se naenkrat začele
obračati oči naroda na nesrečnega kralja,
češ: ta je kriv vsega! Po deželi se vrše
demonstracije, pri katerih ljudstvo zahteva,
naj Peter odstopi, vojaštvo in zlasti
častniki se upirajo, časopisi javno pišejo,
da bi bilo treba poslati sedanjega kralja v
pokoj, ker ni sposoben za vladanje. Nes-
rečni mož na srbskem prestolu, ki bi bil
že zdavnaj sklenil mir z Avstrijo, če bi
bil smel, bo moral sedaj prenašati vso je-
zo in nevoljo ljudstva ter čakati, da se vi-
har strasti poleže; mogoče pa je tudi, da
se ne bo podel, temveč da bo moral
kralj s silo zapustiti srbski prestol, kate-
rega mu je dala sila in vnebovpijoč zločin,
ali pa se mu prostovoljno odreči. V Srbiji
že računajo s tem. Ljudi, ki bi hoteli na-
mesto Petra zasesti prestol, je dovolj in
preveč; nekateri priporočajo tega za kra-
lja, drugi onega. Nekateri tudi zahtevajo,
naj se Srbija proglasi za republiko, drugi
bi radi iz nje napravili kraljestvo, v kate-
rem si ljudstvo samo vsakokrat kralja
voli. Peter I. pa vse to gleda in najbrže
preklinja dan, ko je sprejel krvavo srbsko
žezlo.

Kaj bo iz tega ?

Kljub temu, da je nezadovoljnost proti
srbskemu kralju močno narastla, se sedaj
najbrže še ne bo nič spremenilo na srbs-
skem prestolu. Srbska dežela potrebuje
sedaj miru bolj kot vsakdanjega kruha, če
hoče popraviti ogromno škodo, katero ji
je povzročil prepir z Avstrijo. Toda prej
ali slej bo Peter I. šel — in kaj potem ?
Časopisi poročajo, da se evropske vele-
sile že posvetujejo o tem, kaj je storiti, če
Peter prostovoljno ali prisiljen odloži srbs-
sko kraljevsko krono. Države se bodo ba-
je dogovorile o sledečem: 1. Nikakor ne
bodo dovolile, da bi se Srbija proglasila za
republiko, ker še ni zrela za tako državno
obliko in ji je treba modrega, previdnega
vladarja, ki bo znal voditi in krotiti strasti
posameznih političnih strank. 2. Če pro-
glasijo Srbijo za volivno kraljevino, bodo
druge države skupno postavile kakega
kandidata za kraljevski prestol in srbska
vlada bo morala poskrbeti, da bo izvoljen.

Prestolonaslednik.

Prejšnji prestolonaslednik Jurij je
vztrajal pri svojem sklepu in ni preklical
odpovedi. Sedaj se mudi še v Srbiji, a v
kratkem pojde iz dežele. Popolnoma se
še ni pojasnilo, zakaj je odstopil in ali je
kriv smrti sluga Kolakoviča. On sam trdi,
da je nedolžen in da so ga njegovi sovra-
zniki s tem obrekovanjem le hoteli spraviti
s poti. V Belgradu je še vedno priljubljen
in sedaj morda še bolj. Tako je stopil pred
kratkim med veliko množico prostovolj-
cev, ki so se bili zbrali na ulicah; sprejeli
so ga z burnim navdušenjem, on pa je ne-
katere vodje prostovoljcev objel in govoril
množici: »Sedaj sem šele v resnici
svoboden. Hudobni ljudje so me hoteli
razglasiti za morivca, da bi se me izne-
bili. Sedaj stopam v vrste onih, ki so pri-
pravljeni, če treba, žrtvovati življenje za
domovino in za kralja. Rajši hočem slav-
no umreti z bombo v roki, kakor straho-
petno in sramotno dalje živeti. Od danes
sem vaš! Živela smrt!« V dokaz, da je
pripravljen prelit kri za domovino, je po-
tem Jurij pred množico poljubil mrtvaško
glavo in izpil iz nje kapljico krvi.

Bivši prestolonaslednik torej še ved-
no ne miruje. Srbska vlada mu bo morala
še močnejše nategniti vajeti, sicer ne bo v
Evropi miru.

Ruske obljube.

Rusija je torej pustila Srbijo v zad-
njem trenutku na cedilu. Vsled tega se je
omajalo tudi zaupanje, ki so ga gojili Srbi
do ruske države; da utrdi svoj vpliv na
Balkanu in da potolaži nevoljo Srbov, je
Rusija — kakor je izjavil srbski zunanji
minister dr. Milovanovič — Srbiji zatrdila,
da ji priskoči na pomoč ob kakem
ugodnejšem času, ko bodo evropske dr-
žave Srbiji bolj naklonjene. Tedaj se bo
baje potegnila za koristi srbskega naroda.

Pravijo, da obljuba dolg dela, toda
zelo verjetno je, da ne bo Rusija tega dol-
ga Srbiji nikoli plačala. Resnica je le, da
je Rusija vodila Srbe za nos, in to vedo
prav dobro v Belgradu in Peterburgu.
Ruski zunanji minister Izvolskij je tako
dolgo spletkaril, da bi bil kmalu zapeljal v

vojsko Srbe in celo Evropo, in ravno tako je v prvi vrsti on kriv vseh sedanjih zmešnjav na Srbskem. Zato mu je car Nikolaj priporočil, naj gre v zasluženi pokoj, in mož je svojega gospodarja tudi ubogal ter se odpovedal ministrski časti. Svoj čas so rekli, da bo šel v Rim za poslanika, ker sta s Titonijem velika prijatelja, zdaj pa o tem molče; najbrž ne smatrajo več Izvolskega niti za Rim sposobnega.

LISTER.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spsal J. Spillmann D. J.

(Dalje.)

SEDMO POGlavJE.

Boji in zmage.

Minula sta skoraj dva meseca, odkar je Lucij v ječi. Že poteka junij. Tu stopi

HILMI PAŠA IN KIAMIL PAŠA.

Ministri in sedanji turški ministrski predsednik.

ječar nekega jutra v tribunovo celico in je posebno dobre volje. Naznani mu, da se ima zgoditi danes nekaj tako nenavadnega, da je vredno sto sester; če pa mu jih tribun ne mara obljubiti, da ga zapre cel dan v temni brlog poleg onega bedastega starca. »Lehko storiš z mirnim srcem!« mu odgovarja Lucij Flav; »kaj malo me mika gledati vrvenje na tekališču!«

»Oho! Ko je vendar že pripravljen mehki prestol za božanskega Nerona! In zlasti danes, ko bo zavoljo male izpremembe med igrami križan oni poglavar kristjanov, ki ga imenujejo Petra!«

»Peter križan? In tukaj v cirkusu, praviš?« vzklikneta hkrati oba jetnika.

»Aha — to vaju vendarle zanima!« se muza ječar z zadovoljstvom. »Da, tukaj v cirkusu! Že kopljejo ob vznožju obeliska jamo, kamor postavijo križ — kopanje in lopate se slišijo celo semkaj. No, najzanimivejše je pa to, da norčavi stavec želi biti križan z glavo navzdol;

pravi, da ni vreden viseti na križu tako, kakor je visel njegov Gospod in Učenik.«

»O, zdaj spoznavam tvojo ljubezen in ponižnost, veliki Peter, namestnik Kristusov na zemlji!« vzdihne Pavel globoko ginjen. »O da bi mogel s teboj vred umreti! Zdaj želim razpasti in iti h Kristusu!«

»No, kar zadeva smrt, bo prej uslišana tvoja prošnja, kakor slutiš!« pravi Tigrin. »Čas je že, da narediš tukaj prostor drugim, in zato sem poslal pretorju listino, na kateri je tudi tvoje ime primerno zabeleženo.«

»Zapiši še mene! Daj, da še jaz umrjem!« prosi tribun. »Tudi jaz sem kristjan!«

»Tako? Torej si se dal od starca oslepariti? Prav, le počakaj nekoliko! Kmalu pride tudi tebi vrsta! Toda za danes je že odposlan zapisnik obsoencev, in dokler mi zadostuje tvoje imetje, ostaneš moj najemnik; pošten hoče biti Tigrin. Povedati pa ti moram, da je onih sto sester, katere sem ti vračunal za današnjo slovest, že precej izčrpalo tvoje bogastvo. In če nimaš ničesar več, ne moreš zahtevati še v prihodnje tako lične

krutost in krvoločnost. Vse govori in zbežale o najzanimivejši točki iger, o križanju vrhovnega poglavarja kristjanov.

»Škoda, da bo ta komedija s kristjani tako naglo pri kraju,« potoži skrbno nališpana gospica svoji prijateljici in se leno poigrava s svojo pahljačo. »Stranka se bo zdaj takoj razpršila. In jaz tako rado vidim od časa do časa namesto ničvrednih sužnjev in sirovih gladiatorjev umirati kristjane. To jim moramo priznati; nikoli ne kažejo najmanjšega strahu pred smrtjo in se ne dajo pobiti in poklati tako nerodno kakor navadni bojevniki.«

»Le potolaži se, sladka Selena,« odgovori prijateljica; »moj oče, ki je pretor, pravi, da so vse ječe napolnjene s temi grdnji, katerih pogum ti je tako všeč, in da jih ni prav nič volja darovati božanskemu Neronu ali drugim rimskim bogovom. Tako veselih prizorov, kakor bodo današnji, še mnogo doživimo; prav radovedna sem, kako se bo kremžil in pašoni veliki duhovnik, ki pride danes na vrsto. Nemara bo nebeški Neron ob tej priliki zložil kako novo pesem o mukah bolečinah velikanov in pošasti, ki se borijo zoper njegov prestol.«

»Poglej, že prihaja božanski cesar! Fanfare zadone; tisočera množica se dvigne s svojih sedežev in kliče: »Slava nebeškemu Neronu, slava!« Gromovi in nepretrgano ploskanje pozdravlja došlega vladarja.

Cesar zavzame svoje častno mesto pod škriatnim šotorom, ravno nasproti obeišku. Odet je s kratkim, bogato vzornim plaščem, katerega si je pritržil na desni rami z bliščečo zaponjo, pod plaščem pa je oblečen v lahko rožnato sukno. Odkar se je namreč vrnil z Grškega, nastopa najraši kot Grk. Lične kodre, katerih puhte najdražje dišave, oklepa dragocen, s svetlimi biseri posut diadem. Poleg cesarja sedi prav tako razkošno oblečena Popeja Sabina, na levi pa cesarjev ljubljenec Tigelin, opravljen mnogo bolj priprosto, da ne zatemni slave in sijaja svojega gospoda. Častniki, svetovalci, senatorji, visoki uradniki, vse se peha proti škriatnemu prestolu, da ujame od »svojega boga« milostljiv pogled ali morda celo prijazno besedo.

Tromba zabuča. Lucij stopi k okenca, odkoder z lagotjo opazuje cesarja in Tigelina. Pritajen gnev vstaja v njegovi duši, ko gleda pred seboj nepoštena množica, ki imata na vesti njegovo krivično jetništvo. Ali takoj uduši v sebi rastoče vznešenost ter moli: »Odpusti nam naše deloge, kakor tudi mi odpuščamo svojim delnikom.« Da, prav nič ne zavida gnusnika, ki sicer danes sedi na cesarskem prestolu in se baha s svojim gnanim vladarstvom, v srcu pa že mora trpeti pekleniške muke. Morivec svoje matere, ubijavec svoje žene! Požigavec in tisočkratni moravec! Lucij mu bere z obličja, da se zaman otresa gadov, ki že zdaj pikajo in razjedajo njegovo srce. In ta ubogi Tigelin na njegovi strani — ah ne, za sto svetov ne menja za njegovo mesto.

Zdajci zamahne cesar z roko; vnovič zagrmí tromba, iz ograjne staje pa plane šestorica četverovprežnih voz na gladko

soVICE — to bi bila nečuvvena krivica!«

Umevno je, da hoče biti Lucij na vsak način priča Petrove smrti. Ko je odšel Tigrin, pripomni Pavel: »Moj sin, zdaj morava moliti! Ka ti samo milost od zgoraj nam podeli zmago. Celo veliki in sveti Peter bi iz lastne moči ne mogel zmagoslavno prestati tega težkega boja.« Oba se zgrudita na tla, da izprositata sebi in Petru pomoč božjo. —

Šele šumenje in vrišč prihajajoče množice, ki je jela polniti cirkus, opozori v molitev zatopljenega jetnika, da se je približal čas boja. Dvestošestdesettisoč gledalcev bo paslo v Neronovem cirkusu svojo radovednost; imovitejši Rimljani so napolnili vrste sedežev v pritličju, ki so bližji peščenemu tekališču in bojišču, drhal pa je zasedla višje in slabejše prostore. V prvih vrstah, tik pred očmi obeh jetnikov, pa se šopiri najvišja gospoda. Toda med neotesano množico na najoddaljenejših sedežih in omikanimi mogotci ni veliko razlike: iz vseh govori enaka

Dirkališče. Lucij zatisne oči in čaka, da predirjajo tekmeči določeno pot, dokler najrajši izmed njih ne doseže venca zmage. Samo enkrat se zdrzne od strahu in sočutja ter se naglo ozre na dirkališče; vidi je zadel eden izmed voznikov na ovinku ob granitni steber, razbil vprego in polomil svoje kosti. Strašno odmevajo njegovi obupni in pretresljivi klici, še bolj prezsrečno pa se roga umirajočemu nerečniku tisočera množica gledavcev, ki krišči od veselja in zadovoljstva, ko divja po penasti vranci z nesrečno žrtvo po trahu in pesku. Slednjič se zljubi božankemu Neronu pokazati svojo nevoljo, da se drzne taka neroda spričo njega nastopiti kot tekmeč pri vozni dirki.

Dirka je končana. Cesar se dvigne s prestola, namrdne zaničljivo obraz, kakor da deli nezasluženo miloščino, ter vrže magalcu običajni venec. Množica pa zarisne likrati z vseh klopi: »Veliki duhovnik kristjanov! Na križ z njim!« Neron se ustavi nekaj časa prositi, nato pa prikima in godi prošnji.

Takoj hiti Lucij k Pavlu z novico, da se za Petra pričel čas boja in ločitve. Ali postol že kleči na svojem ležišču z razprostrtimi rokami kakor zamaknjen v Boga in prosi za svojega sobrata moči in zmage.

Rablji pridrmasti o s križem ter ga vržejo nekaj korakov pred obeliskom na tla poleg kladiva in žeblice. Nato pripečejo Petra sredi cirkusa. Vsa nešteta trupa gledavcev tišči v ospredje, da vidi vrhovnega poglavarja kristjanov; z vseh klopi ogromnega cirkusa mu grozijo in vigajo srditi pogledi. In tako stoji med njim častitljivi starček, krog ledja ogrnen z bornimi cunami starega vojaškega plašča, sicer pa čezinčez pokrit s krvjo sledovi udarcev. Kajti priprava na krinanje je bilo pri Rimljanih najstrašnejše čakanje, in ravnokar je moralo pretrpeti njegovo telo od rabljev to strahovito mučenje. Se zdaj trepeta na njem vsaka žilica mišica, kri pa mu curlija navzdol v manjših potočkih. Pa navzlic temu plamte njegove velike oči v nadzemeljski svetlobi, in zazre pred seboj križ.

Peter razprostre svoje roke in hiti do križa, kjer se zgrudi na kolena, ga objame in poljubuje z vsemi znaki veselja, ravno ni moči slišati njegovih besedi sled divjega vrišča zbesnele drhali.

»Pozdravi cesarja, preden umrješ!« li množica. Starček odpre svoje oči, se tre proti nebu in moli tako mirno, kakor ni več na zemlji. Njegovo obličje se reti kakor izpremenjeno, njegova roka blagoslovlja rimsko mesto in ves širni svet. Morda zre v tem trenutku kot pretek veličastno baziliko, katero sezida čez šestdeset let prvi krščanski cesar iz zvalin Neronovega cirkusa nad njegovim grobom, morda gleda ponosno kulo, ki se bo dvigala čez nekaj stoletij od tem mestom v neboteični višini? Nera čita v duhu na obelisku sredi cirkusa besede: Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat? *)

*) Kristus zmaga, Kristus kraljuje, Kristus zapoveduje.

Če ga je Gospod navdajal nekaj hipov s tako sladko tolažbo, mora zdajle toliko bolj občutiti svoj strašni položaj. Kajti že so planili na trpečega starčka sirovi hlapci, da mu snamejo razcapani plašč in ga položijo na trdo križevo bruno. Ko zabobnijo udarci kladiva, zavlada po vsem cirkusu tišina. Pavel čuje kladivo in moli glasnejše. Kratki bolešni vzdih, ki jih nareka mučencu silno trpljenje, prihajajo prav razločno celo do njegovih ušes. »Gospod, sprejmi to daritev in blagoslovi moje naslednike v pastirski službi!« ihti Peter. In potem zaškrtajo rablji, popadejo križ in ga vlečejo do jame; vnovič sirove kletvice in votli udarci. Kakor da so zarjule vse peklenške sile, tako odmeva satanski krohot zdvijanih poganov, ko je postavljen križ, na katerem se v nenaravni legi z glavo navzdol, z izpahnenimi udi

konca iger je ostalo njegovo telo na križu, potem pa so ga prodali rablji in ječar kristjanom. Ti so ga ponoči brez vsakega šuma pokopali prav blizu cirkusa. Mogočna terebinta, zasajena v vinogradih vatikanskega griča, je kazala prvim kristjanom gomilo prvega papeža.

Komaj je zapustila množica cirkus, že stopi Tigrin s svojimi hlapci v Pavlovo ječo ter mu sporoči veselo novico, da je zdaj prišla nanj vrsta. Medtem ko snemajo hlapci z velikim naporom zarjavele verige iz železnih stenskih obročev, se nudi apostolu še toliko časa, da more izpregovoriti s svojim učencem nekaj kratkih tolažilnih in bodrilnih besedi

(Dalje prihodnjič.)

Fr. Lentini, mož s tremi nogami.

in nedopovednih bolečinah zvija žrtva njihove krutosti. Na vseh klopeh smeh, ploskanje, razposajeno vpitje in razgrajanje. Ljudstvo se naslaja s smrtnimi mukami svojega bližnjega kakor na praznični dan. Neron se dvigne s svojega sedeža in stopi nekoliko naprej, da si kolikor mogoče natanko ogleda smrtno borbo križanega, in se spusti nato z veselim smehom na mehke blazine svojega prestola. Ne pade mu v glavo, da bi milostno mignil s svojim navzdol obrnjenim palcem, naj reši rabeli s poslednjim udarcem mučenca nadaljnih bolečin.

Že ko so postavljali križ, si je Lucij zatisnil oči in pokleknil poleg Pavla k molitvi. Medtem je Peter po strašnem, toda kratkem trpljenju izročil svojo dušo nebeškemu Učeniku, katerega je ljubil tako zvesto in ponižno v svojem življenju. Do

Vstal je ...

Že solnce jutranje je vstalo in pozlatilo že goré, ko v halje žalostne zavite tja h grobu stopajo žené.

Kako pa vsaka se začudi, kako se zgane ji srce, ko angelj ji stoječ ob grobu novico radostno pove:

»Iz groba vstal je naš Gospod, izpolnil naše je želje, odrešen zdaj je rod človeški, odvezto zemlji je gorje.«

Fr. Pavšič.

klada. Nova postava bo varovala tudi pravice kmetov in ne le gospodje pravice gosposke kot dosedaj. Gospod poslanec nam je obljubil, da bo podpral našo prošnjo glede zgradbe vodovoda v Srednji vasi. Regularizirala se bo grapa pod Studorom in hudozarna Zabnica v Čučnjici, ki poplavlja ob delevju polje in travnike v dolini. Cesta okoli Bohinje je sprejeta med deželne ceste in se bo kmalu preložila. Vsi klanci arginejo. Tudi cesta na Koprivnik se bo s pomočjo dežele kmalu zgradila. Nato je gospod župnik Berčič iskreno zahvalil gospoda poslancu za njegovo naklonenost in predlagal, da se in reče njemu in vsem njegovim tovarškim-poslancem S. L. S. nezamerno zaupanja, kar je bilo z navdušenjem sprejeto.

Na praznik Marijinega Oznanjenja je bilo sprejetih v Marijino družbo 31 novih članov, 16 v mladensko, 15 v deklisko.

Tridnevnicca se je obhajala od dne 29. marca do 1. aprila v župni cerkvi. Pomagali so gospodje sosedje z Bistrice in Koprivnika. Lepo število faranov — nad tisoč — je zadostilo ob tej priliki svoji velikonočni dolžnosti.

Velikonočne praznike bomo obhajali še v snegu. Kakih 30 do 40 cm ga še leži po polju, le po solčnih bregih je že izginil.

Protih občinskimi volitvam, ki so se vršile dne 23. marca, je vložena pritožba.

Ples v postu. Splošno se govori, da se je v gostilni Miho Grobotka, ki nosi ponošno ime »Hotel Triglav«, sedaj v postnem času dvakrat plesalo skozi celo noč, in sicer od 19. na 20. marca in naslednjo noč. Vsi pošteti farani so nad tem ogorčeni. V tem »hotelu« ostaja tudi večkrat mladina med deseto sveto mašo ob nedeljah in praznikih.

Iz raznih krajev Gorenjske.

Št. Jakob ob Savi, dne 31. marca. Danes je odšla od nas po petletnem vsestranskem in uspešnem delovanju na svoje novo mesto v Kamnik gđna. učiteljica Minka Odlusek. Kamničanom zaščitamo na pridobitvi tako vzorne in vzgledne moči. Zavedala se je ves čas svojega bivanja med nami, da ni samo učiteljica, ampak tudi vzgojiteljica. Vzgojala je mladino z besedo in zgledom k čednostnemu, kristianskemu življenju ter je bila vneta za vsak pravi ljudski napredek. Pridna in neustrašna kot čebelica je sodelovala kot tajnica v Mar. družbi in kot izvrstna govornica v izobraževalnem društvu. Močno jo bomo pogrežali. Svojega verskega prepričanja ni nikdar skrivala in je bila vsegdar očih župni v najlepši zgled. Vemo, da gospodična teh besedi ne potrebuje, zapisali smo jih le kot dokaz, kako globoko ceni in ljubi naše verno ljudstvo dobre učitelje in učiteljice! Gospodični pa želimo obilo uspeha in božjega blagoslova v novem delokrogu!

g Iz Oselice. Volitev, ali bolje rečeno obnovitev volitve novega občinskega odbora se približuje. Vršila se boče dne 15. aprila t. l. Opozorjamo ob tej priliki zavedne volivce na razdelitev podpore po toči, kakor tudi glede podpore po suši.

Dočim so drugod dobili otrobe in koruzo za polovično ceno, naše županstvo niti ni tega občanom naznanilo. Sicer ne moremo tega od županstva zahtevati, toda vpludnost in skrb za občni blagor to zahteva. Pomislite torej, kako boste volili. Leskovca vzdrani se, Stara Oselica vzbudi se, Podgora pozor! — Opazovalec.

g Komenda. Pri podružni cerkvi v Suhadolah je umrl ondodni 70letni cerkvenik Jožef Juhant; nad 50 let je opravljaj cerkveniško službo z vso vnemo do zadnjega; blagega in zgovernega moža je vse spoštovali in ljubilo. — 28. marca je priredil tukašnji telovadni odsek v društveni dvorani lepo žalostno »Garcia Morano«. Najprej je gospod kaplan pojasnil pomen in vsebino igre. Med igro so se gledalci vzorno vedili, bilo je brez šuma, smeha in obolajnih dvotipov. Čast takemu občinstvu! Igra je dosegla popoln uspeh, gledalci niso pričakovali od fantov tako lepe igre. Igra se ponovi na belo nedeljo po popoldanski službi božji; kdor je še ni videl, naj takrat ne zamudi lepe prilike, ne bo mu žal. Čuli smo, da je gospod učitelj svojim učencem prepovedal obiskati to igro. Čuden človek mora biti, ker ga peče tako lepa igra. Stariši, pripeljite na belo nedeljo svo e otroke k predstavi, to pravico imate vi, ne boste se kesali. — Druga krma prihaja malo pozno, mnogi nimajo že kaj živini dati. Otrobi so izvrstni, s sezamovlni tropinami pa niso vsi zadovoljni, čeravno niso slabe; najbolj se upirajo pa ti, ki veljajo v fari za najpremožnejše; zakaj so pač prosili? V jeseni sejana žita na polju kaže o dosedaj izvrstno, Bog daj dobro letino, da si opomoremo po lanski suši.

Iz Zaloga, dne 29. marca 1909. V zadnji številki »Domoljuba« se je čitalo, da so Založani dobili toliko otrobov, da so jih nekateri posestniki kar prodajali. Pa to ni resnica, ker jih ima vsak posestnik še zase premalo. Založani smo imeli korajžo, pa smo jih kar naročili; nisno vprašali, koliko stanejo. Komenčani se pa menda niso o pravem času oglasili.

g Iz Čučnjice. V »Gorenjcu« štev. 12 napada znani dopisnik našo hranilnico. Poznam ga tudi po tem, ker je na isti strani dopis s podpisom Ivan Frakej. — Glede naše posojilnice piše: Nam je o poslovanju te posojilnice dovolj znanega, več kot je morebiti komu ljubo. Če bi mi hoteli vse to razkriti, bi se gotovo za glavo prišli vsi, ki imajo svoje prihranke v njej. Ljudje namreč niso imeli več zaupanja do čučnjiske posojilnice, kjer par ljudi neome eno gospodarji. — To je, gospod učitelj iz Dražgoš, očitno obrekovanje naše hranilnice, kakoršno že zasledujem v vaših dopisih v »Gorenjcu« več let zoper mene. Svoje osebe nasproti vam nisem branil, dolžan sem pa braniti hranilnico kot njen ustanovitelj in načelnik nadzorstva in sem kot tak tudi odgovoren za delovanje v hranilnici. Pri sestavljanju letošnjega računskega zaključka sem vse knjige natančno pregledal, uradovanje pa nadzoroval med letom. Revidiral je hranilnico tudi revizor »Zadružne zveze« in našel vse v redu. Vaši napadi zadenejo

tudi revizorja, kakor da bi ne bil uradno izvršil svoje dolžnosti. Občni zbor je odboru izrekel zaupanje, ker je zopet iste može izvolil v odbor. O poslovanju hranilnice je vam znano, kar vam pove tovaris. O delovanju hranilnice delate sklepe po prometu par mesecev. Gotovo je, da bodo vsled vaše agitacije in agitacije liberalnih železnišk. zadrugarjev nekateri hranilne vloge vzdignili. Koliko bodo pri tem imeli dobička, je drugo vprašanje. Nekateri bodo pa zopet denar nazaj prinesli, kar se je že sedaj zgodilo. Hranilnica ima nalozenega denarja pri »Zadružni zvezi« okrog 60.000 K. Če nam ta denar prevzameta liberalni hranilnici, bi to znižalo letni dobiček za 150 K. Pri desetletnem delovanju ima hranilnica 10.000 K rezervnega fonda in bi jo letna zguba 150 kron prav nič ne zadelo. Letni račun je bil že v redu meseca januarja, in to priča jasno, kako je delovanje hranilnice. Kdaj ste pa vi izdelali letni račun? Pravite: pri naši hranilnici gospodarji par ljudi, jaz pa pravim, da pri vasi samo eden, in še ta je učitelj. Ko se bode enkrat malo podučili o delovanju hranilnic, bode te pa zvedeli, da je dolžno nadzorstvo skrbeti za red. Pri nas imamo v odboru in nadzorstvu več udov, ki boljše razumejo delo pri hranilnici, kot vi, ki ste pa v vasi hranilnici edin, ki pa se premalo zna, da bi vodil hranilnico. Pri vas stoji hranilnica na enem človeku in kaj bo, če tega ne bo v Dražgosah. Za zaupanje naše hranilnice naj vas nikar ne skrbi, če ga bo vasa toliko imela, bode te lahko zadovoljni. S skrivnostmi pa, ki so vam znane, le na dan, jaz se prav nič ne bojim. Povem vam pa to: Če se bodo razkrivale skrivnosti in če bode naš odbor postaleno orožje proti vašemu obrekovanju, se bode te vi za glavo prijemaš, ne ljudje, ki imajo v naši hranilnici prihranke. — Dopise v »Gorenjcu« s podpisom J. Frakej podpisite raje s svojim podpisom, saj tako v selški dolini vsi vedo, da so vaši. — Fr. Demšar.

g S Trstenika, dne 21. marca. V tukašnji »Čebelic« je bilo koncem leta 1908 vloženi 2400 K, kateri denar so po večini vložili domači šolarji. Je popolnoma prav, da se uče otroci varčevati, mesto da bi denar izmetavali za sladkarije in cigarete. — Nedavno je umrla ta nagle smrti mlada ženska — vsled zganja. Našli so zvečer mrtvo na tleh. — Pred pol letom je umrl tako takaj neki tuj vandrovec. To so božje pridige, pa eni še takih nočejo slišati — tisti, ki sebe in otroke zalivajo z zganjem. — Graščak Fuchs je v Kokri prodal svoja obsežna posestva; kupil pa je menda vnovič imovino Leskovičarja, ki se izseli na Koroško, kjer e po nizki ceni kupil lepo in veliko kmetijo. To je drug slučaj, da se gospodar iz predvorske občine izseli na Koroško, kjer so granti mnogo ceneji, kakor na Kranjskem.

g Iz Podbrezjij. Dne 25. m. m. je umrl v Ljubljani Anton Finžgar, rodom Podbrežan. Dasi je bival že dalje časa v Ljubljani kot železniški uslužbenec, se je vendar še jako zanimal za svoj domači kraj. Posebno se je trudil pretečeno leto, da smo dobili g. kaplana. Rajni je bil jak

veren, sv. maše ni nobeden dan zamudil. V političnem življenju pa je bil vedno odločen pristaš S. L. S. in jako uspešen agitator za svojo stranko. Bil je tudi odbornik pri raznih društvih, n. pr. Rafaelovi družbi, društvu »Abstinent« itd. Naj počiva v miru! — Naše izobraževalno društvo ne spi, četudi se malo manj sliši o njem. Vsakih 14 dni nam jako poljudno predava g. Erman iz Ljubljane o postavah, katere so vsakemu kmetu potrebne. Od takih predavanj imamo največ koristi. Zato se nam je g. predavatelj zelo prikupil, posebno še s svojim nastopom in s svojo pojudno zgovornostjo. Pri njegovih predavanjih je društvena soba vedno premajhna. — 21. m. m. je društveni odbor sklenil preseliti se iz Podtabra v Srednjo vas, kjer je dobil večjo in bolj pripravno sobo. Dobro bi bilo, da bi društvo privedilo poleti kako igro. Ne bo prezgodaj, če se že sedaj na to misli! — 21. m. m. je krajni šolski odbor zopet sklepal o prostoru za novo šolsko poslopje. Že lani je sklenil, da naj se zida novo poslopje nasproti staremu; svet je že kupil in plačal tudi že 1000 kron. Poieg tega so stale precej razne komisije. In to je sedaj vse proč vrženo. Je pač treba dobro premisliti vsako stvar preje, predno se kaj sklene! — Vode imamo sedaj dovolj. Poleti smo jo vozili iz Bistrice, ker nam jo je manjkalo, sedaj bi jo pa najraje nazaj dali, kar smo je preje vzeli, toliko nam je daje letošnji sneg.

g Iz selške doline. Kar štiri dopise v enega »Gorenjca« so železniški in dražgoški liberalci poslali. Menda so se tako vsokolili in korajžo dobili od zadnjega liberalnega shoda v Škofji Loki. Pa ne samo korajžni, tudi surovi so v pisavi; v enem samem kratkem dopisu se beseda »Čoč« 17-krat ponavlja; to je res »spakedrana«, barbarska slovenščina. Taka žganjarska pisava železniških gostilničarskih liberalcev se sama obsoja. Malo manj surovo, pa tem bolj strupeno piše dražgoški profesor; tudi on, in resnica rada navskriž prideta. Upa si trditi, da se je posojilnica v Dražgošah za 400 ljudi iz potrebe ustanovila; resnica pa je, — kar je že maji otrok odkril, — da se je s tem hotelo udariti Selca in Češnjico, ker sta se predznili v šolski svet izvoliti od učitelja neodvisne može. Resnica je, dalje, da posojilnica na Češnjici dobro stoji; vsaj bo že zamogla prispevati k zidavi rameravane nove šole, — in čez koliko let bo šele dražgoška v tako dobrem stanju? Poprej se od koga kaj nauči, potem se pa po njem udriha; silno hvaležno. Najbolj korajžen je pa Štiheljnov Janez, I. Frakelj, kateri se kar podpiše. — Seveda dela kakor domišljava sraka, da se diči in šopiri s tujim perjem, katerega je od znanega pava dobila. Zvijajni pav se skriva za hrbet in njega, ki nima ničesar zgubiti, v ogenj pošija. Tu imamo vzgled, kako se mlade ljudi ne sme vzgajati. Sploh bo treba nezdrave dražgoške razmere korenito osvetiti — če tudi iz doline gor.

g V Stranjah se je vršila 25. t. m. volitev občinskega starešinstva. Za župana je bil soglasno izvoljen Tomaž Gradišek iz Spodnjih Stranj št. 12, za svetovalca pa

Ivan Šlebir iz Spodnjih Stranj št. 1 in Florijan Pregled iz Laniš št. 4; sami značajni može S. L. S.

g Iz Selške doline. V Dolenji vasi pri Selcih je nemila smrt pobrala dne 27. marca posestnico Marijo Raut, staro šele 40 let. Bila je vzgled krščanskih žen, zlasti do revežev je imela dobro srce. Bila je tudi za časa svoje dolge bolezni prednica pri ženski Marijini družbi v Selcih. — Nemila smrt je tudi pobrala iz Marijine dekliške družbe dne 25. marca Julijo Pegam, staro 23 let, iz Zabrekve pri Selcih. Tudi ona je bila dobra in poštena dekle in vzgled vsej Marijini družbi. Naj obe v miru počivate!

g Iz Mengša. Katoliško slovensko izobraževalno in podporno društvo v Mengšu priredi na velikonočni ponedeljek prekrasno igro: »Sv. Ciril, mučenik«. Igra nam predstavlja vzpodbudna in ginjiva dejanja, ki so se vršila ob času preganjanj kristjanov v rimskem cesarstvu. Igralci bodo nastopali v lepih rimskih nošah. Kdor hoče užiti nekaj prijetnih in podučnih trenutkov, naj pride gledat sv. Cirila, mučenika, na velikonočni ponedeljek v »Društveni dom«, popoldne ob 3. uri. Pred igro se bode tamburalo in pelo. Čisti donesek se bo porabil za plačanje telovadnega orodja, zato se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi najljudneje odbor.

Dolenjske novice.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Dobropolj. V nedeljo, 21. marca, je predaval našim družinskim očetom in materam g. nadučitelj Strukej o vzgoji zelo podučno. Poslušalci so bili zelo hvaležni predavatelju in so spoznali, kako so taki roditejski sestanki potrebni. — Na tiho nedeljo pa je prvič nastopil naš telovadni odsek v kroju pri službi božji pri sv. Antonu. To je bil lep pogled na rdeče srajce okoli velikega otarja. Mladeniči so klečali na obeh kolenih pri sv. maši, na čelu jim naša vrla učitelja. Čast takim mladenci in njih vzgojiteljem!

d Javor pod Ljubljano. Rojenice so prinesle Jožetu Anžur, po domače Antonku, trojčke, vse tri dečke; dva sta umrla, jeden živi. — Gospod župnik so bili nevarno zboleli, štirikrat niso mogli nasevati, nadomestovali so jih g. župnik iz Lipogiava. Krepka narava in molitev faranov jih je ozdravila, da so sedaj popolnoma dobri.

d Čebelarški shod na Krki pri Zatičini bo na Veliki ponedeljek ob 3. uri popoldne pri gosp. Magovcu. Na shodu bo predaval zastopnik osrednjega čebelarškega društva. Radi zadruga je shod zelo važen, torej se vabijo vsi čebelarji, da se shoda polnoštevilno udeleže.

Notranjske novice.

Iz Cerknice.

n Liberalna žehta. Zopet so sklicali shod, da bi oprali velike madeže s cerkniškega liberalnega županstva. Prva perica, dr. Tavčar, je govoril o veri, kako je sveta in potrebna, zabavljaj čez dr. Lampeta in zopet obnavljal neresnico, da je S. L. S. zakrivila slabo razdelitev sena. Rekel je celo, da edina liberalna stranka res skrbi za kmeta. — Druga perica, dr. Švigelj, se je hotel norčevati iz pristašev S. L. S., katerih je bila na shodu velika večina. Pravil je o nekem konsumu, da je nekdanj nekje po neumnosti zapravil krog 700 kron, a ni povedal kje in kdaj. — Tretja perica, župan Šerko, se je izkušal prati, kakor zamorec. Trdil je, da ima čisto vest in da je bilo oklicano tudi glede otrobov in fermentina, čeprav tega oklica ni nihče slišal. To je bila žehta, da je bilo veseje! Res, prati je treba precej, a liberalci so imeli premalo — zajte s seboj. Ko sta v to žehto posega g. kapelan Podbevšek in posestnik Korče, pa liberalcem ni bilo prav in so kričali, da je bilo joj!

n Volitve, ki so bile določene na prve tri dni aprila, so prestavljene na 17., 19. in 20. april.

n Obupno stanje. Cerkniška občina je med največjim na Kranjskem. Po suši je bila zelo prizadeta. In vendar je državne podpore dobila le malo in še tista je precej krivično razdeljena. Mnogi živinorejci so v obupnem stanju. Še sedaj morajo prodajati živino, ki bi jo potrebovali doma. Čakali so na podporo, a so je dobili zelo malo ali nič.

n Kdo je kriv? To vprašanje gre od ust do ust. Skoraj vsi vemo, kdo. A imenovati pravega nekateri nočejo, drugi si ne upajo, tretji pa nalašč dolži one, ki so popolnoma nedolžni.

n Liberalni župan Šerko toži g. Marolta iz Zerovnice, češ, da je potrdil dr. Lampetov odgovor na vprašanje: kdo je kriv? Županov zagovornik je dr. Švigelj, Maroltov pa dr. Pegan.

n Dokaz resnice je nastopil dr. Pegan pri tozadevni obravnavi dne 28. sušca. Dokazal bo, da je res kriv župan Šerko. Prvič, ker glede otrobov, turšice in lanenih preš niti razglasil ni. Drugič, ker je prisilce zelo slabo priporočil. Za drugo razdelitev je bilo 89 prosivcev. Le eden (!) je zaznamovan kot zelo reven, 21 kot revni, vsi drugi (67!) pa kot manj potrebni. In še med temi je za revne označil take, ki niso revni, mnogo revnih pa za manj potrebne. Tretjič: to priporočilo je dal izmed štirih župnikov potrditi samo enemu, tri pa je izustil. Četrtoč: občinski tajnik je celo zavrnil nekatere prosivce, ker so se poprej zglasili pri Hranilnici in posojilnici. Da se vse to dokaže, je dr. Pegan predlagal več novih prič in si izprosil časa 14 dni. Obravnava se je preložila.

Idrijske novice.

Rekurz je vložen zoper veljavnost zadnjih občinskih volitev v Idriji. S tem rekurzom se bo ukvarjalo ministrstvo. Vzrok, zakaj da se je z naše strani vložila

taka pritožba zoper volitve, je ta, ker so se vršile na podlagi starega volivnega imenika. V dveh letih (1907 in 1908) se pa lahko veliko spremeni, ker nekateri občani, ki dotlej niso imeli volivne pravice, to dobe, drugi pa jo morda izgube. Odborniki pa imajo med tem priliko, posvetovati se, ali bo prihodnji župan gospod Dragotin Lapajne ali ostane prejšnji, gospod Sepetavec.

Nadomestne deželnozbornske volitve za okraja Vipava in Idrija so pokazale, da se naše ljudstvo vedno bolj zaveda, da je treba discipline in da brez edinosti se ne doseže nič. Primeroma je prišlo precej volivcev voliti; vreme je bilo zelo neprijetno, nekateri možje iz idrijskega okraja se niso zavzemali za kandidaturu gospoda Perhavec, češ, vedno imamo poslance iz Vipave. A vkljub temu, pravim, je gospod Perhavec častno zmagal. Na Vojškem je dobil Perhavec 19 glasov, Gruden 0, v Spodnji Idriji Perhavec 41, Gruden 36, v Doleh Perhavec 12, Gruden 13, v Žireh Perhavec 69, Gruden 21, v Črnem vrhu Perhavec 55, Gruden 22.

Vsaj čast mu dajmo, namreč kandidatu Grudnu. Tako je agitiral za Zagoda neki fant, ki misli, da bo liberalizem obvaroval pogina. Torej dajte Grudnu čast, če tudi propade. Tako nekako se vabijo ljudje k pogrebu, izkazat zadnjo čast. Kakor se mirič ne bo mogel zahvaliti za tako čast, tako tudi ne napredni kandidati. Sicer pa ima Gruden kot zasebnik dovolj spoštovanja in lahko bi pogrešal tisto čast, ki mu jo da par naprednih volivcev.

Idrija. Shod za slovensko univerzo. V nedeljo, dne 4. aprila t. l., je bil pri Črnem orlu dobro obiskan shod za slovensko vseučilišče. Navzočih je bilo do 400 ljudi. Ne vemo, kdo je sklical ta ljudski shod, ker na lepokih ni bilo imen sklicateljev. Kot gerent sklicateljev se je na shodu predstavil Gangl, ki je predlagal tudi predsedstvo. Nastopil je med. Černič, ki je v lepem govoru razlagal težave in boje slovenskega akademičnega dijaštva na nam tujih univerzah, in iz tega izvajal, kako potrebna je nam Slovincem lastna univerza. Udaril je samo nekoliko po slovenskih poslancih, češ, da se ne zavzemajo za stvar tako, kot bi se mogli kot zastopniki ljudstva. Predlagal je nazadnje, naj vsak Slovenec da na dan 20. septembra v spomin ljubljanskih žrtev za slovensko univerzo dvajset vinarjev! Dobra misel, samo če se bo tudi izvrševala!? Nato je predlagal Gangl resolucijo, slično vsem dosedanjim resolucijam za slovensko vseučilišče; nekatere točke so bile dobesedno vzete iz brošure »Boj za slovensko vseučilišče«, katero je izdala »Slovenska dijaška zveza«. Izvzeta je bila edino beseda: bogoslovna fakulteta, katere seveda socialni demokratje ne marajo. — Predsednik Štraus je podpiral Ganglovo resolucijo in povedal, da je ta shod socialnodemokratski shod in se spodobí, da socialnodemokratska stranka manifestira za vseučilišče, kajti ona je edina, ki ima večino v Idriji. Kako je bilo pri teh besedah pri srcu pristnim socialnim demokratom Ganglmu, Tavzesu in Julčetu, nam ni znano. Nato sta nastopila še dva

socialna demokrata, ki sta bila sicer oba za Ganglovo resolucijo, toda v besedah sta si nasprotovala. Prvi je rekel, da se socialni demokratiji vedno očita, da je mednarodna. Da to ni, je dokazal današnji shod, ki manifestira za slovensko vseučilišče. Drugi njegov sodrug je pa narobe trdil, da je boj za vseučilišče boj narodov; socialna demokracija pa ima v tem boju najvažnejšo vlogo, namreč da pomiri ta boj. Kajti ona je mednarodna! Končno je bila resolucija Ganglova sprejeta. Nato je sodrug Štraus še agitiral za vstop v socialno demokracijo in obljubil, da bo socialna demokracija, kakor hitro pride do krinla v državi, preskrbela najprej seveda Slovincem, potem pa vsakemu narodu svoje univerze! — Če bomo čakali mi Slovenci šele socialnodemokratske vlade, da dobimo z njih pomočjo slovensko vseučilišče, bomo še dolgo čakali. Upamo pa, da bomo dobili svojo univerzo prej, in sicer brez socialnodemokratske pomoči! Mi nismo proti manifestacijam za slovensko univerzo, in naj si bodo tudi socialnodemokratske. Slovensko vseučilišče je zahteva poldrug milijona Slovincem, ne pa par tisočev socialnih demokratov. To si zapomnite, gospodje in prihodnji sklicite res »ljudski« shod, ne pa strankarski shod socialne demokracije, na katerem shodu je manjkalo samo še Kristana, da bi bil udrihal po klerikalcih!

iz Dobračeve. Dopisnik »Notranjca« trdi, da so naši fantje-telovadci od spovedi in obhajila grede kleli in se pridušali. Kaj naj rečemo na to novopečeno laž? Nič drugega ne, kakor: »Uboga ideja, ki se mora z lažmi držati pokonci. Dokler bomo imeli take nasprotnike, toliko časa je naša stvar na trdnem!« Vemo pa, da bo nekaj Kokljev in Mavsarjev z vso resnobo trdilo, da je bilo to res, češ, saj tako stoji v »Notranjcu«. Zato izjavljamo, da je naloženih pri odboru izobraževalnega društva na Dobračevi 100 K kot nagrada tistemu, ki dokaže, da je res, kar je »Notranjec« pisal o preklinjanju in pridušanju naših »Orlov«. Torej — posezite po njih!

iz Žirov. Vemo, da bo petkov »Notranjec« zopet javkal in solze točil nad strahovladno g. kaplana Perka. Zato mu že naprej malo odgovorimo. Umril je Sokol Ivan Oblak in bil pokopan v Ljubljani. Njegovi sorodniki v Novi Vasi prosijo, naj se oznani na Dobračevi sedmi dan. Sedmi dan s peto mašo se oznani; zakaj, Ivan Oblak je bil umrl spovedan in skesan; cerkvenega opravila in molitev ne odrekamo nikomur, kdor umrje spravijen z Bogom. Toda kaj si iz misli naše »pobožno« Sokolstvo. Na pokopališču naj bi mu igrala dacar Spreitzerjeva godba, Sokolstvo naj bi se postavljalo v kroju in na grobu naj bi mu menda eden od teh govoril govor. (Morda bi bil govor celo v takem tonu, kot so pisani dopisi, ki prihajajo v smetišču, ki se imenuje »Notranjec«, na beli dan — ?!) Gospod kaplan je osebno izjavil sestri rajnega, da godbe in govora ne dopusti. Ako ona do sobote izjavi v imenu Sokolskega društva, da godbe in govora ne bo, potem bo maša za dušnica; ako ne, pa maše ne bo. No, in

ker sestre pokojnega ni bilo, se je smatralo, da je bilo nekaterim več za godbo kakor za sv. mašo. Zato pa maše ni bilo in seveda tudi godbe ne. Stojimo namreč na stališču, da naj se katoliška Cerkev vpošteva vedno, ne pa samo takrat, kadar se hoče kdo ponepotrebno izkazovati in postavljati. Ako pa hočete varočiti za rajnega kavo sv. mašo, se bo opravila zanj tako kakor za vsakega družega. To je naša odkrita in odločna beseda.

iz raznih krajev Notraniske.

iz Z Vrhnike. Otvoritev deželne gospodinske šole. Slovesno se je otvorila na Vrhniki prva deželna gospodinska šola dne 20. marca. Po sv. maši, pri kateri je prekrasno pelo čvrsto mlado vrhniško izobraževalno društvo, se je v okusno okrašeni učni sobi gospodinske šole zbrala cela množica navdušenega ljudstva. Gosp. deželni odbornik dr. Lampe je v imenu deželnega odbora z globokozamišljenim rodoljubnim govorom otvoril novo šolo. G. nadzornik Legvart pa je s prav pristržno-ljubkimi besedami izročil 51 gojenk v oskrbo čč. šolskih sester, ki so jih sprejele z uprav sestrsko ljubeznijo. Tako se je »stara šola« izročila novemu nameru in bo brez dvojbe Vrhnicanom donajala obilo koristi. Bog blagoslovi požrtvovalnost čč. šolskih sester, čestitamo pa Vrhniki na prekoristni novi pridobitvi in na sreči dekletom, ki so mogle izmed tolikega števila prosilk biti sprejete v preurejeno novo šolo. — Dr. Krek. Preteklo nedejajo, 28. marca, pa je naše izobraževalno društvo počastil državni in deželni poslanec dr. Krek, ki je predaval o samozavestnih moravških Hanakih in o potrebni samozavesti slovenskih kmetov. Društveni prostori so bili do zadnjega kottička nabasani. Poslušalci so gospodu poslancu izrekli navdušeno zahvalo, želeč, da ga kmalu zopet čujejo!

iz Logatca. Občinske volitve so bile v Dol. Logatcu dne 26., 27. in 29. marca. Skrajni čas je bil že; zavlačevali so jih gotovi ljudje, ki so se bali menda za svoj obstanek, kolikor so jih mogli. Že v novembru bi se bile imele vršiti, zato je prav, da nekoliko osvetlimo to zavlačevanje. V novembru torej je bil prvič razporežen volivni imenik. Pa kakšen! Groza ga je bilo videti. Še v razrede ni bil razdeljen, in nekateri volivci so bili kar po trikrat vpisani! Kako si upa župan tak volivni imenik razporežiti, ko vendar že tako dolgo županuje! Ali se je zgodilo to nevedoma, ali pa zato, da bi se volitve zavlekle! Sicer pa, si misli župan, kaj to občino briga! Zame in za naše je to čisto prav. — Čisto prav pa vendar ni bilo, ko je župan — slava njegovemu imenu — razglasil vdruči občinske volitve, ki naj bi bile 16. marca. V oklicu ni bilo ne ure, ne kraja volitve. Še-le okrajno glavarstvo mu je dalo pravi pouk, ki je volitve za 10 dni preložilo. Zopet častno za župana, ki je v raznih presledkih že tolikrat sedel na županskem stolčku! — Volivni komisar naj bi prišel k volitvi na zahtevo S. L. S. Glavarstvo je ugodilo. In čujte! v nedeljo po maši se je pred cerkvijo oglasil klicar z znamenitim oklicom, ki naj bi ljudi v

dno duše prepričal, kako ljubi g. župan in njegovi — varčnost: »S. L. S. je s tem, da je zahtevala od glavarstva volivnega komisarja.« — tako se je glasil oklic, — »napravila občini 'nepotrebne' stroške.« O jej! To pot pa ni zabrnela prava struna. Varčnost, varčnost! Ta zahteva, da so računi v najlepšem redu! Ali so pri nas? Zakaj vselej tisti strah in tisto obotavljajanje, kadar zahteva kdo vpogled v občinske račune? Pa cerkveni stolp? Pa novo župnišče? Pa lov? Res, varčnosti je treba, pa manj nepotrebnih stroškov, potem bo vse drugače pri nas v Dol. Logatcu. — Varčnost naj pokažejo gg. varčevalci zlasti pri lovu. Doslej je v tem oziru niso, ko je bil lov oddan za borih 480 kron. Šel bi bil lahko, kakor se čuje, do 2000 kron. Toda naši magnatje so bili zares varčni, a zase, da so si za tako majhne novce kupili svojčas tako obilo izvrstne pečenke. Zdaj bo doba potekla. Ali bodo hoteli utakniti v lov malo večjo svoto na korist občinske blagajne, da ga bodo še dalje obdržali? Če jim pečenka diši in dobro tekne, bodo morali izpolniti naše upe. — Pripravljali so se naši varčevalci na volitve celo zimo in se na vse pretege obotavljali z njimi, da bi le več časa dobili, kakor Srbi za vojsko. Laž in zasramovanje je bilo na dnevnem redu, predpust je bil poln veselja in zabav; predstavljali so se po vseh gostilnah »golijati« v raznih figurah in velikostih; pijače je bilo na preostajanje — in vse to, da bi otrpili ubogo ljudstvo, da bi si pripravili gladkejšo pot za volitve. Strašili so, da z novo faro nič ne bo, če pridejo klerikalci noter, spletkarili povsod, kjer so mogli itd., itd. A, česar na noben način niso hoteli imeti, čemur so se upirali na vse kriplje, se je vendar zgodilo: Tretji razred je prišel v roke S. L. S. — Prvič se je udeležila S. L. S. občinskih volitev. Tretji razred smo hoteli dobiti, ker nam gre po pravici. A reči moramo, da nismo mislili, da bomo nasprotnike tako ugnali v kozji rog in tako sijajno strmoglavili vso njihovo ošabnost in spletkarije ob tla. Nasprotniki so tudi upali do zadnjega. Toda dan pred volitvami, ko so volivci S. L. S. sklicali zaupen shod, je bil naš položaj jasen in zmaga v tretjem razredu zagotovljena. Nasprotnikom je upadel pogum, ko so videli mogočne gručice naših volivcev hiteti na shod. Popoldne so tudi oni priredili shod pri Kramarju. In sklenili so, da se volitve v tretjem razredu ne udeležijo. Vsa dolga zimska mobilizacija, vse uprizoritve »golijatov«, vse dosedanje spletke so tisto popoldne postale brezupne — nič. Hudo je, če mora človek sam prečrtati svoje upe in račune. — Izid volitev je bil naslednji: V tretjem razredu se res liberalci in socialni demokratje niso pokazali pri volitvi in so izvoljeni sami odločni možje S. L. S., ki jim je ljudski blagor res pri srcu: Mihevc Ivan, Mihevc Jakob, Fortuna Matija, Maček Franc, Moljk Franc in Kunc Janez. — Ko naštevamo »izvoljence« drugega razreda, se nas loteva dobra volja, kajti spominjamo se vseh krasnih prireditelj golijatskih izza letošnjega predpusta: Hladnik (krčmar), Tolazzi (mladenič, trgovec in krčmar), Hodnik (krčmar), Ko-

renčan (krčmar in mesar), Kunc (krčmar), De Gleria (trgovec in žganjekuhar). — V prvem razredu: Učitelj Legat, Smole (krčmar), Mulley, Lapuh, Sicherl in postajenačelnik Vidic. — Našteli smo nalašč vsa imena, ker mnogo je Logačanov, ki še ne vedo, kdo bo vse v prihodnje vodil občinsko barko. Saj je bila volitev, razun v tretjem razredu (105), kaj lepo obiskana: v drugem razredu 14 volivcev, v prvem pa 2. Seveda, kdo bi se za take može pulil!

n Iz Planine. Na velikonočni ponedeljek ponovi naše k. s. izobraževalno društvo igro »Tihotapec« in uprizori na novo »Krčmar pri zvitem rogu« in »Kmet in fotograf«. Program je obširen in dosti zabave za malenkostno vstopnino. Ker je čisti dobiček za društveno zastavo, pričakujemo obilne udeležbe vseh naših prijateljev in somišljenikov. Torej na Planino v Emavs. — Nadomestna deželnozborska volitev je pri nas pokazala, da Planinci nismo zadnji. Naš Miro Perhac je dobil 61 glasov, nasprotnika oba le 8. Vsa čast vrlim Planincem, to je najboljši odgovor na vedne neslane in surove dopise v »Notranjčku«. — V kratkem imamo tudi občinsko volitev; upamo, da bodo tudi tedaj Planinci pokazali, da so možje! Sedaj, ko imamo okrajni cestni in deželni odbor v naših rokah, upamo, da v kratkem odložimo neznosno breme za ceste, nekaj na okraj in na deželo. Naj se zgodi!

n Sv. Vid nad Cerknico. Dne 30. marca se je vršila pri nas volitev župana. Četvorica liberalcev se je trudila na vse kriplje za dosedanjega župana, liberalca Ponikvarja, toda ni šlo; kajti minili so časi, ko so gospodarili liberalni mogočnejši in zato smo tudi mi poslali starega »narodovca« v pokoj in poverili županovanje vrlemu možu in vnetemu pristašu S. L. S., Andreju Makovcu. Novi župan se je že prej kot odbornik trudil za občinski blagor in pokazal s tem, da zasluži naše zaupanje in da bo polagoma dosegel marsikaj, kar stari župan ni mogel, oziroma ni znal doseči. Za časa liberalnega županovanja se v naši občini ni storilo prav ničesar, kar bi bilo v prid občanom, ampak delalo se je prav tako, kakor znajo naši liberalci: župan je bil napreden na jeziku, v resnici pa nazadnjak prve vrste in zato smo mu izpodnesli županski stolček za vedno, ker hočemo tudi pri nas napredovati, toda v resnici in v pravem smislu. Cestne razmere v naši občini so naravnost škandalozne in obupne, a upamo, da se zboljšajo, ker bo vodil občino mož, ki bo hotel in znal v tem oziru kaj storiti in njegov trud ne bo zaman, ker vemo, da bo njegova beseda pri kompetentni oblasti kaj izdala, saj je on naše gore list. — Živel novi župan! — Več volivcev.

n Iz Hotedršice. Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Hotedršici priredi na Velikonočni ponedeljek po litanijah krasno igro: »Mlini pod zemljo«. Spored: Pevski moški zbor poje »Slovenec sem«; predgovor igri; igra »Mlini pod zemljo«. Ker so uloge v dobrih rokah, zato se je nadejati, da izpade igra izborna. Prijatelji umetne in poštene zabave, na Veliki ponedeljek v Hotedršico! Ker je

čisti dobiček namenjen za društveno zastavo, prosi se obilne udeležbe. — Da zastava bode v kratkem plapolala, — društvnikom pogum vžgala, — zato naj radodarnost nima meje, — naj k nam vsa okolica prispeje! — Odbor.

Iz raznih krajev.

Dunajski Slovenci imajo ta mesec redno slovensko službo božjo v cerkvi sv. Antona, XV., Pouthongasse 16, na Veliko noč popoldne ob pol treh. Opozarjamo one zlasti, ki jim drugače ni mogoče opraviti velikonočne svete izpovedi, da se bo po službi božji slovenski izpovedovalo in naj torej to priliko porabijo!

Z Dunaja. Na dopis gospoda A. Z. »Z Dunaja« v predzadnji številki »Domoljuba« se mi zdi potrebno, da kot predsednik slovenskega katoliškega izobraževalnega društva »Straže« na Dunaju par stvari pripomnim. Gospod A. Z. opominja slovenske starše, naj nikar ne pošiljajo svojih otrok na Dunaj v službo k »dunajskim sodarjem«. Kdo pa so ti dunajski sodarji? To so naši rojaki, slovenski gospodarji, ki imajo že starodavne pravice, da smejo na Dunaju na ulicah pozimi peči kostanj, poleti pa točiti sodovodo. Da so si to pravico ohranili, se jim je bilo zadnja leta dovolj boriti. Naši »kostajnarji« na Dunaju so svetovno znani, zato bi bilo pač obžalovati, ako bi morali kdaj izginiti z dunajskih ulic, in to morda želi gospod A. Z., ko sam pripozna, da bodo tudi letos »dunajski sodarji« potrebovali več mladih fantov«, svari pa, naj starši fantov sploh ne pošiljajo na Dunaj. Kar pravi gospod A. Z., da se otrok razvadi v tujem kraju, češ, »tu ga malokdo priganja v cerkev, sam pa iti noče, kakor je mladeniška navada«, se tudi splošno ne more reči. Vsi boljši gospodarji pošiljajo redno svoje fante vsako nedeljo in zapovedan praznik k sveti maši, enako tudi k sveti spovedi, pa tudi fantje, kateri so prišli nepokvarjeni iz domovine, radi izpolnjujejo krščanske dolžnosti, na Božič, ko so vsi fantje prosti, se udeležijo tudi slovenske službe božje vsako leto v prav obilnem številu. Torej iz tega sledi, da se splošno ne more odsvetovati slovenskim starišem, da bi ne poslali nobenega otroka več na Dunaj, pač pa naj bi stariši skrbeli za to, da izročajo svoje sinove le gospodarjem, na katere se lahko zanesejo, da bodo skrbno nadzorovali njih otroke. Morda ima še kdo izmed naših slovenskih gospodarjev na Dunaju k temu kaj pripomniti, kar bi me celo veselilo! — Albert Strahovnik, t. č. predsednik »Straže«, Dunaj, V./I, Franzensgasse št. 14.

Svedočba gospoda dr. E. Niessner, vodja nemške redovne civilne bolnišnice Tropaava.

Gospodu J. Serravallo

Trst.

Vaše železnato Serravallo-kina vino je bilo v tukajšnji nemški redovni civilni bolnišnici uporabljeno pri malokrvnih in rekonvalescentnih z najboljšim uspehom.

GORIŠKA.

Iz Vofč. V kratkem se ustanovi pri nas katoliško slovensko izobraževalno društvo. Bilo bi odveč posebej še poudarjati potrebo takega društva. Že ime samo kaže, da mu bo glavni namen izobrazba. Izobrazbe rabijo vsi, gotovo je tudi nam potrebna. Bolj ko je človek izobražen, več ko ve in zna, več veđa. Zato, dajmo, stopimo v to društvo, gotovo nam ne bo žal. Mi hočemo mir — in v miru izobrazbo. Ustanovil se bo v društvu, kakor se samo ob sebi razume, tudi pevski zbor. Znana sprtnost č. gospoda župnika Mihe Kraglja nam je zagotovilo, da bo ta pevski zbor tudi uspeval. Torej pokažimo, da se zavedamo potrebe našega časa, ki zahteva, da se izobrazuje in uči tudi naše priprosto ljudstvo. To pa pokažimo s tem, da se v velikem številu vpišemo v novo izobraževalno društvo. Ustanovni občni zbor bo prvo nedeljo po Veliki noči. Prišel nam bo tudi ob tej priliki predavati g. profesor dr. Capuder iz Gorice. — Kdor se misli v društvo vpisati, naj pride ta dan k ustanovnemu občnemu zboru.

V Podgori se je v soboto zvečer ustanovila strokovna organizacija papirnega delavstva.

Tominska »Kmečka zveza« ima v nedeljo, 25. t. m., svoj redni občni zbor pri Sv. Luciji. Zborovanje se prične takoj po blagoslovu v saloni g. Vuge. Na zborovanje pride govornik iz Gorice. Govorilo se bo o važnih kmečkih zadevah. Kmetje tominskega okraja, pridite ta dan k Sveti Luciji!

Huda burja je bila v petek, soboto in nedeljo po Goriškem. Posebno huda je bila v nedeljo v Gorici.

Čez 11 let najden morilec. Meseca avgusta leta 1898. so našli v Podgori blizu mostu južne železnice umorjenega uradnika podgorske papirnice Friškoviča. Zaprta so ob tej priliki več oseb, ki so jih pa morali izpustiti radi pomanjkanja dokazov. V soboto, dne 3. marca t. l. so pa v Podgori prijeli cigana Majerja, ki ga sumijo, da je pred 11 leti umoril Friškoviča. Cigan Majer ima svojo bajto tik železniskega mostu. Te dni se je Majer spril z nekim svojim tovarišem, ki ga je v jezi izmaščevanja ovadil, da je morilec Friškovičev. — Nič ni tako skrito, da bi kdaj ne bilo očito!

Okrajni šolski svet za goriško okolje je v svoji zadnji seji, kakor poroča »Sočica«, zavzel stališče napram »Domoljubivim« noticam proti liberalnemu učiteljstvu. Kakor piše omenjeni liberalni list, bo okrajni šolski svet storil korake, ki bi utegnili dovesti do tega, da se napadi v »Domoljubu« proti učiteljstvu preprečijo. — K temu sklepu okrajnega šolskega sveta goriškega dostavljamo siedeče: »Domoljub« ni napadal slovenskega učiteljstva, ampak je grajal protiversko in vzgoji otrok škodljivo delovanje liberalnih učiteljev, ki so v prvi vrsti liberalni agitatorji in širitelji »Svobodne Misli«, šele v drugi vrsti učitelji. nikakor pa ne

vzgojitelji nežne mladine. Temu delu slovenskega učiteljstva velja naš brezobzirni boj. Približno na tem mestu, da je okrajni šolski svet vzel v obrambo te nositelje »Svobodne Misli«, medtem ko niti s pristom ne gane, da bi branil poštene, krščanske učitelje proti surovim napadom liberalnih listov. Zato naj si okrajni šolski svet nikari ne domišlja, da nam s svojim sklepom imponira. Če hoče, da graja liberalnega učiteljstva v »Domoljubu« preneha, naj v prvi vrsti skrbi za to, da bodo liberalni učitelji vršili svojo dolžnost tako, kakor to zahteva versko-nravna vzgoja mladine. Potuha, ki jo okrajni šolski svet in pa morda kak Finžgar daje liberalnim agitatorjem, ta potuha je vredna graje. — ne pa »Domoljub«.

Podmelec. V nedeljo, 28. marca je bilo v Podmeltu v ondnetnem izobraževalnem društvu prav zanimivo predavanje. Predaval je ta.rik S. K. S. Z. iz Gorice Kremžar o kmečkem zavarovanju ali penziji. Vsi poslušalci so soglasno odobravali misel zavarovanja. Po predavanju je isti predavatelj razložil pomen neomejene zaveze pri rajfajzenskih posojilnicah ter pomen takih kmečkih posojilnic. Poslušalci so bili s predavanjem prav zadovoljni.

Otalež. »Kmečka zveza« za okraj Cerkljo je dne 21. marca priredila pri nas javen shod. Predsedoval mu je č. g. kurat V. Buda, zapisnikar pa je bil vrli posestnik Magajna iz Masove. Zbralo se je vkljub en meter snega in še več, blizu 100 zborovalcev, ki so z velikim zanimanjem poslušali govornika Fr. Kremžarja iz Gorice, ki je razlagal vladni načrt o kmečkem zavarovanju. Vsi zborovalci so se soglasno izrazili, da se kmečko zavarovanje ne sme zavreči; da pa bo treba v tem načrtu neka sprememb, ki jih bo »Kmečka zveza« izročila poslancem, da v tem smislu delujejo.

Iz Sute pri Komnu smo dobili pritožbo, da je komensko županstvo na naznanilo nekoga soseda 22. marca prepovedalo voziti podnevi gnojnico posestniku Iv. Švaru. — Malo čudno se nam res zdi, da županstvo kmečke občine dela kmetu sitnost, ki pač dela takrat, ko more. Upam, da tu niso bili merodajni ne strankarsh, ne osebni oziri. Ne delajte kmetu sitnosti brez potrebe! Toliko v tem oziru. V osebne zadeve, ki so s tem v zvezi, se ne spuščamo.

Smast (pri Kobaridu). Liberalci na vse kriplje delujejo, da bi proti našemu novo ustanovljenemu izobraževalnemu društvu ustanovili liberalno bralno društvo. Sedaj je čas, da se javno pokaže kdo je naš! Zato si mislimo omisliti društvene znake. Če Bog dá, se bomo na Veliko noč že postavili z društvenimi znaki. Ne bojimo se dneva, kakor liberalci. Pozdrav!

Za kratek čas.

Pred sodiščem. Sodnik: »Zakaj ste sosedu ukradli klobaso?« — Zatoževalec: »Praščica njegovega sem že dalj časa poznal in zato bi bil rad imel mal spominek nanj!«

Nadomestilo. Gospod: »K Vam ne grem v stanovanje, je preblizu postaje in jaz tega šundra ne morem trpeti!« — Gospodinja: »Kako je pa to prijetno, ker se skozi okno vidi, koliko ljudi vselej vlak zamudi!«

Slab izgovor. Sodnik: »Nikar se ne izgovarjajte! Policaj Vas je dobil, ko ste pričli, ki je bil vinjen, čevlje sezuvali!« — Zatoževalec: »Res je bilo tako. Slišal sem, kako zdihuje, in sem mislil, da ga čevlji tišče — pa sem mu jih sezul!«

Otročje vprašanje. Pravijo, da vrag muhe je, kadar je sila, — kaj pa kadar ni sile?

Reklama. Trikrat so tatje že okradli našo štacuno. To vendar spričuje dovolj, da prodajamo dobro blago.

Pri sodniku. Sodnik: »Čudno je pa vendar, da ste denar pri miru pustili, obleko pa ukradli!« — Tat: »Prosim, nikar me tega ne spominjajte, sem se že sam zavoljo tega zadostil jezil!«

Bolečine

rovmatično, nervozno, vsled prehlajenja, prepiha nastalo, mralico ozdravi zanesljivo Follerjev fluid s znakom »Eliassfluid«. Dr. V. Follerjev fluid 5 K franko. Naročite pri E. V. Follerju v Stubi, Elia trg 16 (Ljubljana).

Kasf.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec 3. aprila:

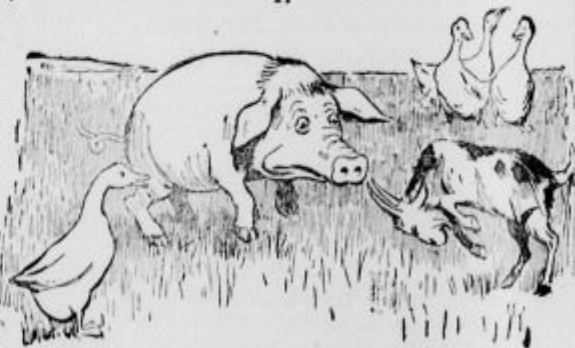
68, 44, 32, 14, 35.

Dunaj 3. aprila:

51, 49, 61, 53, 27.

Dvoboj na paši ali zmaga majhnega.

1.

2.

Vse vstopnice na vaše veselice naj bodo kolekovane z narodnim kolkom.

Deklice in dečki

se razvijajo krepki in močni in zgube vse slabosti, če jim poskrbite potrebno posebno hrano v obliki 22:9 2

Scottove emulzije

najboljše okrevalno sredstvo, ki se je v 32 letih od zdravnikov kakor tudi od babic najtopleje priporočalo.

Scottova emulzija je sladka kakor Crème in lažje prebavljiva kakor mleko.

Tudi poleti se jemlje z najboljšim uspehom.

Pristna lozica znamko — ribicem — kotgeranijskim znakom Scottovega razvoja

Cena originalne steklenice

2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

Glavobol, omotica, prsne težave, srčno utripanje, so stanja, ki pogosto nastajajo vsled nerednega odvajanja. V vseh slučaji, kjer nastopijo take nerednosti, rabi naj se staroslovito Franc-Jozefovo grenčico. Izpije naj se je na tešči želodce pol vinske kupice. M 333 (9).

Proda se 918 2-1

lepo posestvo

v Radovljiškem okraju pri državni cesti — Meri 40 orolov. Hiša in hlev sta nova, ker sta pred leti pogorela. Redi se lahko 15 glav govej: živine, 4 konji ter 15 prašičev. Proda se tudi le polovica ali manj zemljišča s hišo in živino ali brez živine; ali kakor se pogodi. — Naslov po e upravnistvo.

Za kolarski obrt se sprejme 905 2-1

2 pomočnika in 2 učence

pri Mih. Podboršek, kolar, Utik, Vodica.

Službe išče mladenka

943

nekoliko izurjena v trgovini, ki ima veselje pomagati tudi v kuhinji. Naslov pove upravnistvo „Domoljub“.

Za 10 kron!!

572 0-1

100 cm dolg, za 11 K 115 cm dolg, za 12 K 125 cm dolg razpošiljata brata Lechner v Gradcu na vse strani

lep dežni plašč

s kapuco, držalom in nahrbtniki iz zajamčeno pristnega nepremočnega tirolsko-erlinskega lodna za gospode in dame.

Izborno kofenino

(surov molin)

572 6-1

št. 181 št. 191 št. 201 št. 1001 št. 2001 št. 3001

vinar 39 46 48 45 50 59

vsi 78 cm široko. Najboljše, kar mogoče

Dobavljata, najmanjše naročilo 30 metrov, brata Lechner, Gradec, Železna hiša, franko. — Pošiljajo se radevolje tudi vzorci.

Vsak poskus popolno zadovolji.

Puške!

Lancaster . . . od K 28—
 Flobertpuške . . . 8 50
 Pištola . . . 2—
 Samokres! . . . 5—
 Poprave cen. Ilustrirani cenik franko. B 2370
 F. Dušek, Opatovo 123, Češko.

Protin in reuma.

Sto zahvalnih pisem potrjuje dober učinek Remelovega olja proti protinu in revmi, ki obstajata iz rastlinskih snovi in se dobro zavziva. Vse uporabe z zunanjim ribanjem so brez uspeha. Cena 5 M. 1992

R. REMEL
 Landshut 109, Bavarsko.

9700 hlač za dame

od konkurzné licitacije. Iste so iz najfinejšega natur šifona, s pristno vezeno in se pošiljajo po povzetju 895 b komad K 1-75. 20-1

Nadalje 7800 rjuh

te so iz najboljšé tkanine, 155 cm široke 230 cm dolge brez šiva komad K 2-35.

Priložnostna prodaja

Emanuel Rotholz
 Dunaj VII, Neustiftgasse 77.

Dopisuje se v vseh jezikih. — Naročila morajo biti najpozneje do srede na Dunaju.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega skubljenega perja K 2, polbelega K 280, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivoga puha K 8, belega K 6, prsnega puha K 2, od 5 kg nadalje poštnine prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-biaga, 1 pernica vel. 80 x 116 cm z 2 blazinama, velikost 81 x 58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 6, s polpuhom K 2, s palom K 4; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 350, K 4. Proti povzetju razpošilja poštnine prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les. Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Ceniki o žimnicah, odevah, prevlekah in vsem drugem F 77 posteljnem blagu zastoj in post. prosto. 52-1

Najcen. nakup češkega posteljnega perja

5 kg nov. dobrega, sivoga skubljenega, brez pra-u, K 9-40; boljši K 11-50; 5 kg dobrega napol belega K 18; belo mehko, K 23-50; 5 kg snežnobelo, mehko K 25—, K 30—, K 34—, K 36; 5 kg snežnobeli neoskubljeni, K 23—, K 26—, K 29—; palci siv á K 3-40, bol á 4—, 40. snežnobel á K 5-50 in K 6-40 pol kg. Pošiljatev franko po povzetju. Sme se zamenjati in nazaj vzeti pri povratilu poštnine. Pri naročilu se prosí za natančen naslov IVANA POLATSCHEK Janovitz a. d. Angel 16 pri Klattovu, Češko.

B 23 15-1

Odlikovano. Ustanovlj. 1870. Vse vrste lovskih pušk, dvocev, risanic, trocev, samokresov, se kupi najceneje z najvišjim poroštvom naravnost od tovarne orožja

Anton Sodia
 Borovlje, Koroško. Bogato ilustrirani ceniki zastoj in franko. 1289

VYDROVA ŽITNA KAVA

Vydrova továrna hranil Praga VIII.

Pri

pljučnih boleznih

kašlju, katarih, oslovskem kašlju, influenci

D 85 13-2 predpisujejo zdravniki in profesorji priljubljeni Sirolin „Roche“.

SIROLIN lajša nagon h kašlju in vpliva na dober način pri nastopu težav prehlajenja. Radi izbornega okusa tudi otroci **SIROLIN** radi uživajo.

Dobi se na zdravniški predpis v lekarnah po K 4.— steklenica.

Zahteva naj se izrecno **SIROLIN „ROCHE“** in odvrno ponarejanja in tako imenovani nadomestek.

Ako hočete svoje dete

Imeti zdravo, veselo in duševno se živahno razvijajoče, dajte mu **dr. Hommel-ov** Haemat. gen. Ne dajte si pa usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj! 522 1

Marmelade
trpečne, brez napak
marične
malinove
rdeče grozdnične K 8 25
viličeve
kosmuline
vedro 5 kg poštnine prosto na vse poštnice postaje.

Marmelade
za poskušajo s vrst zgoraj navedenih marmelad po volji kupovalcev K 7.— poštnine prosto.

Marmelade
jabolične K 5 15
melange
Češljive fino stiskane 4.—
borovni koste cele goste
zakuhanne 6 90
vedro 5 kg poštnine prosto na vse poštnice postaje.

brusničar kompot K 7 45
maričasti 8.—
čokoljev 3 80
malinov sok, čist 2 25
paradižničev sok 0 85
brusničarski sok 0 25
5 kg poštnine prosto.

Vse vrste konzerv zalaganjene najbolje kakovosti pošilja po povzetju
Tovarna konzerv Hermann Taussig Praga, Karolinental.

Za c. in kr. vojaške menage.
Pri večjih naročilih izlome cene. Reference vojaških zavodov na za-pulogo.
Tovarna konzerv Hermann Taussig Praga, Karolinental.

Mnogo denarja

se prihrani, ako kupujete svoje

sukneno blago
naravnost iz tovarne po najnižjih cenah, pri strogo solidni tvrdki

Etzler & Dostal

Razprodajalnica avstrijskih suknenih izdelkov **Brno, Švedska ul. 5, XVII.**
Vzorec na vpogled poštnine prosto. 945 6-1

Na revmi
in trganju bolehočim naznanim rad zastonj pismeno, kako sem bil ozdravljen svoje mučne, zastarele bolezni.
Karol Bader
Bonakovo (München)
Kaufhofstr. 40. 1095

200.000 lepotilnih In drevorednih dreves

zlasti lepih divjih kostanjev, kroglastih akacij, Kristovega trnja, javorjev, jesenov, hrastov itd., kakor tudi različna krasna žalobna drevesa, kos od 80 v naprej. Milijon sadnih dreves vseh rabiljivih in najbolj preizkušenih vrst. 100 visokodebelnih jablan po naši izbiri 50 K. Zbirka 100 kosov lepotilnih in drevorednih dreves najmanj 10 vrs in 100 lepotilnih grmov najmanj 15 vrst, cena K 70.—; iste obstoječe od vsake samo po 50 kosov K 4.—. Najboljša živa ograja je eno-dve in tri-letno gledčije 1000 kosov K 6 do K 65.—. Perutnina za plemo in njih jajca 906 za valenje v 20 izkušenih plemen. 3-1 Ilustrovani glavni katalog pošlje na zahtevo zastonj

Grofa Žige Batthyanyja
graščinska oprava Csendlag pri Radgoni.

Ako si že nikakor ne morete razložiti,

zakaj Fayeve pristne sodenske mine-ralne pastilje tako izborno pomagajo pri vseh prehladitvah sopil, pa Vam razložim. Sodenske zdravilne vode so že stoletja znamenite. Pastilje obsegajo pa tudi vse uspešne sestavine teh vrelcev, ki jih pridobivajo z izhlapevanjem. Ali je torej čudno, ako pastilje vsak kašelj, vsako zaslezenje brzo odpravijo? Pravi blagoslov so te pastilje, trpeče človeštvo naj jih samo uživa. Fayeve pristne sodenice se dobe v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini z rudninskimi vodami, škatljica K 1 25. 3431
Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko
W. Th. Guntzert, Dunaj IV. I. Grosse Neugas. 17.

20 milijonov akacijevih sadik.

Enoletne sadike	1000 kosov
15 cm visoke, 1-2 mm debele	K 2-8
50 80 " " 3-7 " " " "	" 8-
50 80 " " 4-10 " " " "	" 14-
80-120 " " 6-12 " " " "	" 20-
Dveletne sadike	1000 kosov
50 cm visoke, 1-5 mm debele	K 14-
50-80 " " 4 8 " " " "	" 16-
Triletnje sadike	1000 kosov
50-100 cm visoke, 3-8 mm debele	K 22-
100-150 " " 7-14 " " " "	" 30-
150-200 " " 10-18 " " " "	" 40-
200-250 " " 15-25 " " " "	" 50-

2- in 3-letne, presajene, 1000 kosov K 22, do K 65.—. 5 milijonov gledčij, 1-, 2- in 3-letne sadike, 1000 kosov K 6.— do K 20.—; 2- in 3-letne presajene, 1000 kosov K 22.— do K 65.—. 2 milijona divjakov jablan in hrusk, 1- in 2-letni, 100 kosov K 10.— do K 50.— kakor tudi vse drugo gozdno in grmovno, sadno, lepotilno in drevoredno drevje. Ilustr. glavni cenovnik na željo zastonj.
Grofa Žige Batthyanyja graščinska oprava Csendlag pri Radgoni. 908 3-1

Milijon visokodebelnatih in poldebelnatih sadnih dreves

Jabolka od 60 v naprej, hruške, orehi, domač kostanj, breskve, češplje mareljice itd. od 1 K naprej. 100 kosov visokodebelnatih jabolčnih dreves po naši želji K 50. 200.000 kosov lepotilnih in drevorednih dreves, kos od 80 v naprej. 2 milijona lepotilnih grmov, 1000 kosov od K 15 do 20 milijonov akacij, 1000 kosov od 2 K do 65 K. 15 milijonov gozdnih sadik smrek, belega in črnega borovca, mecesna, hrasta itd. 1000 kosov od 3 K do 15 K. 2 milijona tablan in hrusk (divjakov) enoletnih in dveletnih, 1000 kosov od 10 K do 50 K. Najboljša živa ograja je eno-dve-in tri-letno gledčije, 1000 kosov K 6 do K 65.— Ilustrovan cenovnik zastonj in poštnine prosto. 907 3-1

grofa Žige Batthyanyja
graščinska oprava Csendlag pri Radgoni.

Ustanovljeno 1832.
Priznane najboljšje oljinate barve
zmieta s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja 1861 32-4
po nizkih cenah
Adolf Hauptmann, Ljubljana
prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stekl. kleja. — Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.
! str. ceniki se dobe brezplačno.

Naravnost iz tovarne
rjuhe brez šiva
2 kroni 30 vinarjev
150 cm široke, 225 cm dolge iz zajamčeno čiste lanene preje izdelane, vporabne za najboljše
opreme za neveste.
Enake rjuhe iz posebno dobre kakovosti 805 kovan K 2 80. (1)
rumburški ostanki
obeljeni, posebno dobra kakovost
meter 50 vin. Dolgost ostankov 8-20 metrov (najmanj se vzame 40 metrov). Razpošilja po povzetju. Za neprimerno takoj denar nazaj.
HENRIK GOLDSCHMIED, tkalnica
Bystrey p. Novem mestu ob Metovi, Češko.

Fino mlo
Maatz, Dunaj IX Alserstrasse 6. Dlj.
(odpadki) 14 vrst vonja, kot vijolice, vrtnični, seneni, špajkov itd. kg (12 do 14 kosov) K 1 80 poštnina 40 vin. 5 kg brutto K 9.— po povzetju. 765 3-1

Gramoz.

Okrojni cestni odbor ljubljanske okolice odda napravo **gramoza** okoli 500 m³ v kamenolomu na Igu.

Več se izve pri gosp. Iv. Strumbelju, okraj. cest. odborniku na Igu. Ponudbe sprejema načelnik Anton Belec v Šent Vidu nad Ljubljano. 971 1-1

Ka-a-aj?

Samo K 48.80
stane oprava za gospode, obstoječa iz: 1 Gerstlovega pokrivala (zadnja novosti), 1 Gerstlove oblike krompir. vrtnika (modna novost), 1 Gerstlova modna telovnika (ličen), izgotovljena v najnovejši barvi, vsaki K 48.80
Gerstlove specialitete:
1 Gerstlov modni povrtnik K 26.—
1 Gerstlov derhy povrtnik 30.—
1 Gerstlova modna obleka 26.—
1 Gerstlova obleka iz kamgarna 30.—
1 Gerstlove hlače iz kamgarna 7.50
Gerstlov oddelek za otroke:
1 jopca K 9.—
1 mornarski kostum 7.—
1 povrtnik za otroke 12.—
1 kostum na gube 6.50
1 dežni plašč 7.—
I. nadstropje. Lasten oddelek za mero pri naročilih do naj-linije izvršitve. Točno razpošiljanje po povzetju po vseh de-želah. Za nepopoljno denar nazaj. Navodila o mero in liustro-vani ceniki vzorcev zastonj.
Zaloga oblek GERSTL, Dunaj,
D 956 (t 1) Mariahilferstrasse 136.
Pazite natančno na ime in števil 136.

Ako kašljate,

če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni, ako težko dišate in se ponoči potite, kaže to, da ste se

prehladili ali dobili influenco, vendar utegnejo imeti tudi ti simptomi važen pomen. Zato je potrebno, da preprečite nadaljne učinke in v vašo korist rabite domače zdravilo

Örkeny-jev lipov med (sirup), katerega hvalijo in priporočajo mnogi zdravniki. Mnogo zahvalnih pisem potrjuje ta izboren učinek. Vzorčna steklenica **Örkeny-jev lipovega medu** (sirupa) stane **K 3**—, velika steklenica **K 5**—, 3 steklenice **poštne prostje K 15**— po povzetju ali če se pošlje denar naprej.

Glavna zaloga za Avstro Ogrsko
Lekarna pri

„Apostolu“, Budapešta, Josefsring št. 64,
901 **Depot 29.** 8—1

Naročite cenik ur
zlatnine in srebrnine,
ki ga pošljem zastonj in po
3134 št. inne prosto. 20 2

Velika zaloga ur, samo
švicarskega izdelka. Vsaka ura
je natančno preizkušena in se
jamči. — Ne naročate ur od
tujih židovskih tvrčk, ampak
obrnite se na tvrčko

FR. P. ZAJEC,
urar in edini zastopnik švicarske te-
varne ur. — Ljubljana, Slav. trg 25

Izborna prilžnost za nakup
za trgovce manufakturnega blaga in za
krošnjarje. Razpošilja se tudi zasebnikom.

40-45 metrov ostankov K 15—

sortirano v blagu za bluže, 78 cm širok, krasni vzorci
modnega cefirja za hišna oblačila, srajce in bluže,
izbore obeljene domače platno, kanafas, za po-
steljne prevleke, oksforda za srajce in predpasnike.
Križet za spodnja krila v temnih in rdečih barvah,
lepi vzorci. **Modrikasto blago** za kuhinjske pred-
pasnike in domače obleke. Ako ne ugraja, denar takoj
nazaj. Najmanjše naročilo 1 zavoj 40-45 metrov K 15—
po povzetju. Zavoji se po želji tudi sortirajo. 925 3-1

Tkalnica R. HORNER, Nachod, Češko.
Pri naročilu dveh zavojev poštne prosto.

8700 srajc za dame

od konkurzne licitacije. Iste so iz najfinejšega
šifona, s švicarsko vezenino in ajour in se pošiljajo
po povzetju komad K 1-85. Nadalje

790 posteljnih prevlek

iz najfinešje tkanine, obrobjenih, najsolidnejše izvr-
šenih, vsake velikosti, cela garnitura obstoji iz 2 pernec
in 6 glavnic K 14-30. 895 a 20 1 D

Priložnostna prodaja

Emanuel Rotholz,

Dunaj VII. Neustiftgasse 77.

Dopisuje se v vseh jezikih. — Narčila morajo
biti najpoznejše do srede na Dunaju.

Posestvo na prodaj.

Anton Muren, Tihaborj, občina Mirna,
okraj Trebnje, proda prostovoljno svoje posestvo.
Poslopje z gospodarskim orodjem je v prav dobrem
stanu in se nahaja ob cesti Sv. Križ-Mirna. Zem-
ljišče meri približno 20 oralov. Cena po dogo-
voru. 942 3 1

Izvir zdravja so brezpogojne pijače,
med katerimi so z

929 **Maršnerjevimi** 10 1

šumečimi limonadnimi bonboni

iz malin, citron, jagod, črešenj, dišečih
jagod napravljene nedosežne

šumeče limonade.

Pravi samo s to varstveno znamko.

Enoletna vpo-
raba več kot 40
milijonov.

Prva ženska akc.
družba tovarn za
orlat, sladkor
in žokuladno iz-
delke Kr. Vin-
ogradi, prej
A. Masner.

Glavna zaloga
na Dunaju, Josip Katz VI, Theobaldgasse 4.

Zahtevajte zastonj

In franko
veliki ilustrirani
cenik z nad 3000
podobami ur, zlat-
nine, srebrnine
in.

Prva tovarna
ur v Brüxu
št. 936 (Češko)

Hanns Konrad
o. in kr. dvorni založnik.

Prava švicarska nik. ank.-režon.
ura, sistem Roskopf K 5—, 3
komadi K 14—, Registr. Adler-
Roskopf nik. ank.-rem. ura K 7—
Prava srebrna rem. ura K 8-40.
Nikak riskoi! Znamena dovoljeno
2682 ali doner nazaj. 30 7

Travniške in mahovne brane

s členi in pregibalne
Eno- in dvorezni
jekleni plugi

volljarji iz pločevine z obročki, zvezdni in Cambridge valji
255 se izdelujejo v prima izborni sestavi pri 6-1

Ph Mayfarth & Co. tovarna za poljedelske stroje
Dunaj II., Taborstr. šte. 71.

Ilustr. ceniki zastonj in franko. Izurjeni zastopniki se iščejo.

Hočete li velezanimivo knjigo zastonj?

50.000 knjig se razdeli med zdaj potrebne

Pišite nam
takoj in do-
pošljemo jo
Vam. Na raz-
pologo imamo zelo po-
učno brošuro,
ki se peča v

poljudnem jeziku in
ilustrovanih oddel-
kih z bistvom elek-
troterapije. Poučili
se boste o plodo-
nosnem učinku
elektro-terapije za od-
vrnitev živčne slabo-
sti, revmatizma
pomanjkanja spa-
nja, glavobola,
utrujenosti in po-
manjkanja ener-
žije. Obširen opis
elektro-vitalizer-
aparata Vas prepriča,
da treba dati pred-

nost temu popolnemu telesnemu aparatu pri
zdravljenju raznih pojavov slabih živcev, ker
omogoči vporabljanje v domači složnosti gal-
vanični trajni tok, ne da bi motil izvrševanje
poklica. Brošura ni cenik ali katalog,
marveč strogo znanstvena razprava dobro
znanega zdravnika specialista za elektro tera-
pijo. Se nikdar se ni v Avstriji občinstvu
zastonj razdeljevala tako dragocena
knjiga in akoravno zahteva to od nas velike
žrtve, se bomo vendar potrudili, da podamo
pomoč in nasvete bolniku, ki nam bo morda
celo življenje hvaležen za to zastonjsko knjigo.

Elektroterapevtska ordinacija.
Dunaj I. Schwangasse 1., Mezzanin, odd. 1. 3/s

Kupoi za brezplačno knjigo. 4. 4. 1909.

Na 928 1-1
elektroterapevtsko ordinacijo na Dunaju I.,
Schwangasse 1., Mezzanin, odd. 1 3/s.

Posila pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung
über moderne Elektro-Therapie“ gratis in franko
pod zaprto kuverto.

Ime: _____
Naslov: _____

Semenska trgovina MAKSO SEVER, Ljubljana

za nadrobno prodajo poleg franciškanskega mostu priporoča vsakovrstna zanesljiva semena in drevesni vosek v posodah
po 30 v, 60 v in K 1-20.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidak, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, samotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP. LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

400 1

KILA

se ozdravi v 8 dneh. Vprašanja pod T. 1261" na Haasenstein & Vogler Praga. H 61 (1)

Trgovina na deželi z velikim prometom, z manufakturno, specerijo, in železnino, išče pridnega, krščansko vzgojenega 832 2-1

dečka za učenje

Kje, pove iz prijaznosti uprava.

Lurška Mati Božja Najlepše Marijine posmi, uglasbil:

FRANC MIGLIČ, organist pri sv. Križu pri Litiji.

Dobijo se po 1'50 K pri skladatelju, in v „Katoliški Bukvarni“ 838 2-1

Sanatorij dr. Jaklin, Plzeň za kilne peracije. Prospekt. H 169 (1)

V Ameriko in Kanado

zlozna, cena in varna

vožnja s Cunard Line

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Pannonia 13. aprila, Carpathia 20. aprila, Slavonia 4. maja 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepší parnik sveta), dne 17. aprila, 8. maja, 29. maja 1909, Mauretania, 24. aprila in 15. maja 1909.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

2 hiši se prodasta. Več se izve v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14. 202 13-1

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gnojilni, čistilnice, preseže za sadje i. t. d. 1703 Edino le pri: 26-9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Her. Terenzije cesta šte. 1., Valvazorjev trg šte. 6.

In zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najljepših tovarn sveta, najboljše zastavljeni, ker se istih prodajo na tisoče in tisoče komnadov in se ravno radi tega, ker se jih izdejuje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. Obručate se na mojo trdiko pri nakupu stavebnih potrebnih, portland-cementa, traverz, železniških kol in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

P. n. občinstvu vjudno naznanjam da mi je podelila c. kr. vlada

koncesijo za posredovanje za nakup in prodajo raznih zemljišč, stavbišč, posestev, gozdov, travnikov, njiv i. t. d.

Kdor želi kaj kupiti ali prodati, naj se izvoli blagohotno obrniti na mojo posredovalnico, kjer dobi pojasnila, bodisi glede nakupa ali prodaje.

Se priporočam **Loreno Rebolj** 3186 1 Kranj, Glavni trg 189.

Steckenpferd-lilijno-mlečno-milo

Najmilijše milo za kožo kakor proti pagam! 332 Dobiva se povsod! 20-1

6 rjuh + 15 kron

155 cm širokih, 230 cm dolgih čisto belih, obrobjenih, dobro trpežno blago, razpošljata franko brata Lechner v Gradcu, Železna hiša. 572 6-1

Črna obleka

ostane vedno moderna. Veliko izbero več nego 200 kakovosti lepega modernega blaga imata brata Lechner v Gradcu, železna hiša, in pošljata brezplačno vzorce na izbero. 572 6-1

LYRA KOLESA

Priznana najboljši izdelalek. Nocoosezona v kakovosti in opremi. Odlikovan z zlato kolajno. 3 letno jamst. gl. kataloga.

Kolesarske in športne potrebnice, ure, orožja, muzikalije, šivalni stroji, j-klene usnjene in lukusne reči.

Najboljša tvarina, lepo delo, tek lahke so znaki Lyra koles. Dobite isto carine prosto od avstrijske podružnice. Najnižje cenel Zastopniki se iščejo! C. kr. poštar M. Junger v St. piše: Vaš izdel-k v obče dopada. Čuditi se moramo res, da zamore tovarna spraviti na svetovni trg tako solidno izdelano vsem zahtevam nove dobe ustrezajoče, lahko tekoče kolo po tako nizki cen. 460 10-1 LYRA-FAHRRAD-WERKE, Prenzlau. Postfach 679. Zahtevajte moj cenik brezplačno.